ЙИГИРМА БЕШИНЧИ СЪЕЗД, СЕНГА БАҒИШЛАЙМИЗ!

ШОГИРД МУРАББИЙГА ТЕНГЛАШСИН!

Донгдор тўқувчи А. С. Верзилинанинг ташаббуси

Тошкент тўқимачилик комбинатининг донгдор тўқувчиси Анна Сергеевна Верзилина эришилган муваффақиятлар билан ҳеч қачон кифояланиб қолмайдиган ҳамда ўз муваффақияти тўғрисидагина эмас, балки бутун коллектив ютуғи тўғрисида қайғурадиган кишилар жумласига киради.

Анна Сергеевна яқинда цех бошлиғи Г. И. Петренко ҳузурига кириб; бундай деди:

Галина Ивановна биз Тоня Молодова билан партия XXV съезди шарафига биргаликда мажбурият олишга аҳд қилдик.

Анна Сергеевна битта гапни айтдими, демак у етти ўлчаб бир кесадиганлардан ва бошлаган ишини коммунистчасига охирига етказадиганлардан. Лекин Тоняга келганда унинг иши жуда ўнгидан келди: унинг мураббийси Анна Сергеевна тажрибали тўқувчи, Ленин ордени ва Октябрь революцияси орденларининг кавалери. Тўқкизинчи беш йилликда ўнта ёш ишчига тўқувчилик касбини ўргатди. Энди бўлса Тоняга ёрдамлашмоқда.

Тонянинг тажрибаси унча кўп эмас. У ҳунар-техника билим юртини июль ойида битириб чиқди. Верзилина билан битта комплектда ишлайди. Миткаль билан таъмичланган 24 та станокка хизмат қилади. Дастгоҳлар типовой зид жойлаштирилиши шундан. Ускуналар эскилигини ҳисобга олинса буни ёш тўқувчининг муваффақияти деса ҳам бўлади. 36 та станокка А. Н. Сергеевнага ўхшаган тажрибали ишчиларгина хизмат кўрсата олади.

Ёш тўқувчи Анна Сергеевнага ҳаракатчанлиги, жиддийлиги, дастгоҳлар унинг измига тушмаганида ғоят ранжиши билан маъқул бўлиб қолди.

— Келажагинг ҳали олдинда, деб тушунтиради у қизга. — Жадал иш усулларини ўргатганимдан кейин автоматларинг худди буйруққа қулоқ солгандай ишлайдиган бўлади.

Ҳар икки тўқувчи — тажрибали ва ёш ишчи 1976 йилнинг биринчи квартали планини муддатдан илгари: Анна Сергеевна 19 февралга, Тоня 19 мартга бажарамиз, деб сўз беришди. Лекин улар бу қарорга келишдан олдин экономистлар кабулига боришди. А. С. Верзилинанинг имкониятларини чамалаб кўриш унча қийин эмас. Агар у топшириқни ҳозиргидек 110 процент қилиб бажарадиган бўлса, мажбуриятини уддалаши турган гап. Янги келган Тонячи?

— Тонянинг ташвишини тортманг, — деб унинг тарафини олди астойдил Анна Сергеевна, — мен унга яқинда меҳнатнинг жадал усулларини кўрсатаман, ип узилмаслиги ва бракка йўл қўймаслиги учун қандай қилиб ишлашни ўзим ўргатаман.

Мураббий ва шогирднинг мажбуриятида Тоня декабрь ойининг охирида 26 та станокка, май ойида 28 та, 7 ноябрга 30 та станокка хизмат кўрсатиши кўзда тутилган эди. Бу эса 1976 йил биринчи кварталида планга қўшимча равишда 6 минг метр хом сурп етказиб бериш, йиллик топшириқни 4 ноябргача бажариш ва янги беш йилликнинг биринчи йили топшириғига қўшимча қилиб 42,5 минг метр газлама ишлаб чиқариш имкониятини беради.

Анна Сергеевна, биринчи кварталда 38,6 минг метр газлама тўқиб бериш, 19 августгача йиллик планни бажариш ва йил охирига қадар йиллик топшириққа қўшимча равишда 146 минг метр газлама тўқиб бериши кўзда тутилган.

Анна Сергеевнанинг мажбуриятида яна битта муҳим модда бор: ўзининг ёш сменадошларидан бири Света Фасхутдиновани илғорлар даражасига етказишдир. Фасхутдинова ҳам ҳунар-техника билим юртини яқиндагина битириб чиққан. Света ҳозир нормадаги 24 та ўрнига 26 та дастгоҳга хизмат қилади. Мураббийсининг ёрдами туфайли у планни 105,6 процент қилиб бажармоқда. Ҳозир Света 1976 йил I квартал планини 19 мартгача бажариш, планга қўшимча равишда 8 минг метр газлама ишлаб чиқариш, йиллик топшириқни эса 29 октябргача уддалаш тўғрисидаги мажбурият остига ишонч билан имзо чекди. Маҳсулотнинг ҳаммаси биринчи сортда бўлиши керак. Мастер ёрдамчиси Р. Галеев тўқувчига ана шу марраларни эгаллашга кўмаклашади. У станокларнинг ҳамиша аъло даражада бўлишини таъминлайди. 100 метр арқоқда ип 18 мартадан ортиқ узилмаслиги керак. Бу жуда соз кўрсаткич. Галеев тўқувчиларни ишонтириб ип бундан ортиқ узилмайди, деди.

А. С. Верзилина ва унинг шогирдларининг ташаббусини фабрика коммунистлари ўз йиғилишларида, кейинчалик бутун коллектив қизғин қўллаб-қувватлаб чиқди. Пешқадам тўқувчининг издошлари ҳам пайдо бўлиб қолди.

Экономистлар шу нарсани ҳисоблаб чиқишди. Ҳозир цехда ишлаётган 64 ёш ишчининг ҳаммаси мураббийларнинг ёрдами билан иш унумини ақалли бир процент оширгудек бўлса, иккинчи фабрика ўнинчи беш йилликнинг биринчи йилида планга қўшимча равишда 160 минг метр газлама етказиб беради. Бу эса бутун коллективнинг қарийб бир кунлик ишига тенг келади.

И. МАРГОНИН.
(ЎзТАГ).

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 3 (2898)
СЕШАНБА
6 ЯНВАРЬ 1976 й.
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади
Баҳоси 2 тийин

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

Мусобақа шарофати

Тўқимачилик комбинати касаба союз комитетининг ҳисобот-сайлов конференциясида корхонада ўтган тўққизинчи беш йилликда социалистик мусобақани йўлга қўйиш ва унинг келтирган шарофати ҳақида бир қатор ёрқин мисоллар келтирилди. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Л. Казанцеванинг ташаббуси асосида корхонада меҳнат қилаётган илғорларнинг сони 1700 дан ошиб кетди. Улар ўтган йилнинг ўзида планга қўшимча 261 тонна калава, 11133 метр газлама ишлаб чиқаришди. Айниқса Л. Казанцева, Л. Герасимова, В. Солдатова, А. Лабзин сингари меҳнат новаторлари бир беш йилликда икки беш йиллик планни адо этиб, коллектив ҳурматига сазовор бўлдилар. 2850 тўқимачи эса шу кунларда ўнинчи беш йилликнинг келгуси йиллари ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқармоқда.

Ҳозирги пайтда партия съезди шарафига бошланган мусобақада 9 минг киши иштирок этмоқда.

Ишчилар партия съезди арафасида ташаббускорлик билан ишлаб зиммага олинган мажбуриятни адо этиш юзасидан аниқ ва равшан фикрларни баён қилдилар.

Алла Вишинская подшипниклар ремонти заводининг вақтдан ўзиб меҳнат қилаётган моҳир деталчиси. Коммунистик меҳнат зарбдори фидокорона меҳнати билан кўпчиликка ўрнак бўлмоқда.

СУРАТДА: А. Вишинская.

М. Нуриддинов фотоси.

Ҳам илғор, ҳам устоз

Трамвай-троллейбус бошқармасининг 1-троллейбус парки коллективи Илёс Аббосов номини «миллионер ҳайдовчи» дея фахр билан тилга олади. Барча ҳамкасблари қатори янги йилни улкан меҳнат зафарлари билан қаршилаган Илёс ака йўловчиларга транспорт хизмати кўрсатиб смена топшириқларини ҳар доим бир ярим ҳиссага етказиб бажариб келяпти. 1-маршрут троллейбус ҳайдовчиси Александр Саркисов ҳам ҳамкасбидан ортда қолаётгани йўқ.

Ҳар иккала миллионер ҳайдовчининг яна бир ажойиб фазилати ҳақида гапириш мумкин. Ёш троллейбус ҳайдовчилар бу ишлаб чиқариш машъалаларини меҳрибон устозлари сифатида ҳурмат қилишади. Ўз касбларининг барча сир-асрорларини улардан ўрганишган Зинаида Калинина, Владимир Гребенников шу кунларда устозлари билан беллашиб ишда яхши кўрсаткичларга эришяптилар. Уларнинг мақсади тобора яқинлашиб келаётган КПСС XXV съездини муносиб туҳфалар билан кутиб олишдан иборатдир.

А. АБДУРАҲМОНОВ,
троллейбус ҳайдовчиси.

Маҳсулот ишлаб чиқариш кўпайди

«Узглавлеспром»нинг Тошкентдаги дурадгорлик буюмлари заводида ўрнатилган ва ишга туширилган ўн иккита автомат ва ярим автомат линия корхонани техника билан қайта қуроллантириш беш йиллик плани асосида монтаж қилинган эди. Янги машиналар ўзлаштирилиши билан бир қаторда корхона рационализаторлари бир йилда 235 минг сўм иқтисодий самара келтирадиган техника янгиликларини жорий этдилар. Натижада ишлаб чиқариш тез юксала бошлади, барча план ва топшириқлар муддатидан илгари бажарилди.

Тўққизинчи беш йиллик мобайнида заводда маҳсулот ишлаб чиқариш 75 процент кўпайди, меҳнат унумдорлиги эса қарийб икки баравар ошди. Беш йиллик план муддатидан уч ой илгари, йиллик программа эса ўн икки кун олдин бажарилди. Харидорларга пландан ташқари бир неча юз минг сўмлик дурадгорлик буюмлари жўнатилди.

Корхона коллективи КПСС XXV съезди шарафига замонавий серунум машина-ускуналарни жорий қилиш ва ўзлаштиришни давом эттира бориб, меҳнатда янгидан-янги муваффақиятларга эришиш ниятидадир. (ЎзТАГ).

ИДЕОЛОГИЯ ИШЛАРИ ХРОНИКАСИ

Секретарлар лекторийси

Киров район партия комитетининг мажлислар залида райондаги партия ташкилотлари секретарларининг

КЕЧА

бўлиб ўтган навбатдаги машғулоти «1976 —1980 йилларда СССРда экономика ва саноатни ривожлантиришнинг асосий йўналишлари» деган мавзуга бағишланди. Бу ҳақда Ўзбекистон ССР Фанлар академияси экономика институтининг сектор мудири, иқтисод фанлари кандидати Т. Ж. Нуриллаев лекция ўқиди.

«1976 — 1980 йилларда СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг асосий йўналишлари» тўғрисида КПСС Марказий Комитетининг партия XXV съездига лойиҳасини ўрганиш юзасидан район партия комитети Ўзбекистон ССР Фанлар академияси экономика институти олимлари билан биргаликда лекторий ташкил этган. Лекторийда райондаги 247 партия ташкилотларининг секретарлари қатнашмоқдалар. Лекторийда лойиҳадаги ўнта пунктда баён этилган вазифаларни ўрганиш юзасидан машғулотлар давом этмоқда.

Район партия комитети партия ташкилотлари секретарларининг идеология ишлари бўйича ўринбосарлари учун лойиҳани ўрганиш юзасидан илмий-назарий конференция ўтказишни планлаштирди. Конференция қатнашчилари ўнинчи беш йилликда район, Тошкент шаҳри, Ўзбекистон ССР ва мамлакат халқ хўжалигини ривожлантириш юзасидан амалга ошириладиган вазифаларни ўрганадилар.

Тонгги газеталарда

▲ Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев Владимир трактор-метросозлик ишлаб чиқариш бирлашмаси ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларини, партия, касаба союз ва комсомол ташкилотларини катта меҳнат муваффақияти — тракторларни ишлаб чиқариш, маҳсулот ишлаб чиқаришнинг ҳажми ва меҳнат унумдорлигини ошириш бўйича тўққизинчи беш йиллик план топшириқлари ва социалистик мажбуриятлар муддатидан илгари бажарилганлиги билан самимий табриклайди.

▲ Лаос Халқ революцион партияси Марказий Комитетининг Бош секретари Кейсон Фомвиханнинг Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневга жавоб телеграммаси эълон қилинган. «Марказий Комитет ва Лаос Халқ революцион партияси аъзолари бизнинг халқ демократик республикамиз эълон қилинганлиги муносабати билан Лаос Халқ революцион партиясига йўллаган табрикларингиздан чуқур миннатдормиз», дейилади жумладан телеграммада.

ПАРТИЯ АКТИВИ ЙИҒИЛИШИ

4 январь куни Тошкент область партия активи йиғилиши бўлди. КПСС Марказий Комитети 1975 йил декабрь Пленумининг якунлари ва область партия ташкилотининг КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг ана шу Пленумда сўзлаган нутқидан келиб чиқадиган вазифалари тўғрисида область партия комитетининг биринчи секретари М. М. Мусахоновнинг доклади муҳокама қилинди.

Пленум қатнашчилари КПСС Марказий Комитети декабрь Пленумининг қарорини, КПСС Марказий Комитети, унинг Сиёсий бюроси ва шахсан Леонид Ильич Брежневнинг партия XXIV съезди тарихий қарорларини муваффақиятли равишда амалга ошириш соҳасидаги собит қадам фаолиятини қизғин маъқулладилар. Сўзга чиққан нотиклар КПСС Марказий Комитетининг «1976—1980 йилларда СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг асосий йўналишлари» тўғрисида партия XXV съездига лойиҳаси меҳнаткашларнинг куч-ғайратини жўш урдириб юборганлиги тўғрисида, тошкентликлар ўнинчи беш йилликнинг топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун барча мавжуд резервларни ишга солишга интилаётганликлари ҳақида гапирдилар.

(ЎзТАГ).

ОБ-ҲАВО

Тошкент шаҳри ва областида бугун кечаси ва эртага кундузи ҳаво ўзгариб турсада, ёғингарчилик бўлмайди. Секундига 3—7 метр тезликда шамол эсади. Бугун кечаси ҳарорат 2 даража совуқ билан 3 даража иссиқ ўртасида, эртага кундузи эса 10—15 даража иссиқ бўлади.

Съезддан — съездгача

КУЙБИШЕВ РАЙОНИ

Техника тараққиёти йўлидан

БУГУН ўнинчи беш йилликнинг бошланишида, 1976 йил меҳнат вахтасининг биринчи кунларида биз ўтган беш йиллик якунларига қайта назар ташлаб, ишлаб чиқариш резервларидан янада унумлироқ фойдаланиш, унинг самарадорлигини тинмай ошириш, ҳар бир ишлаб чиқариш участкаси фаолиятининг сифат кўрсаткичларини яхшилаш мақсадида қайта баҳолаймиз.

«Биз олға томон яна бир қадам қўйдик, — деб таъкидлаган эди КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев партия Марказий Комитетининг декабрь Пленумида. — Ижтимоий ишлаб чиқаришнинг мутлақ ўсиши миқёсини назарда тутганда тўққизинчи беш йиллик мамлакатимиз тарихидаги энг яхши беш йилликдир. Ватанимиз янада бой, янада қудратли бўлиб қолди. Совет кишилари яхшироқ яшайдиган бўлдилар. Бу эса — партия фаолиятига берилган юксак баҳодир».

Тўққизинчи беш йилликда пойтахтимиз Куйбишев районининг экономикаси ҳам олға томон яна бир катта қадам қўйди.

Беш йилликда ишлаб чиқариш ҳажмининг ўсиши топшириқда белгиланган 25,3 процент ўрнига 32,5 процентни ташкил этди. Район корхоналарида янги техника ва илғор технологияни жорий этиш, ишлаб чиқариш жараёнларини механизациялаштириш ва автоматлаштириш, ишлаб чиқаришни бошқаришни такомиллаштириш соҳасида катта ишлар бажарилди.

Беш йиллик даврида янги техника, меҳнатни илмий ташкил этиш ва техника тараққиёти бўйича 3700 ташкилий-техника тадбирлари амалга оширилди. Ишлаб чиқаришга 7200 рационализаторлик таклифлари жорий этилиб, 8,5 миллион сўм шартли иқтисодий фойда олинди. 485 та поток ва автомат линиялар, қурилма ва агрегатлар ишга туширилди. 678 хил янги машина, ускуна, прибор, енгил ва озиқ-овқат саноати буюмларини ишлаб чиқариш ўзлаштирилди.

Сўнгги йилларда ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларнинг сифати бирмунча яхшиланди, рекламациялар камайди, ишлаб чиқарилаётган машина ва ускуналарнинг техника-иқтисодий кўрсаткичлари сезиларли даражада яхшиланди. Ҳозирги вақтда район корхоналари 46 хил буюмни Давлат Сифат белгиси билан ишлаб чиқаришяпти.

Районда экономикани чуқур ўрганаётган, ўз куч-ғайратларини меҳнат самарадорлигини ошириш, фан-техника тараққиёти ютуқларини ишлаб чиқаришга жорий этиш, бошқариш ва планлаштиришни такомиллаштириш, кенг ижтимоий-маданий тадбирлар системасини амалга ошириш, ғоявий-тарбиявий ишларни кучайтиришга қаратаётган партия ташкилотлари оз эмас.

Бу соҳада «Тошкенткабель» заводи партия ташкилотининг фаолияти диққатга сазовордир. Бу ерда коммунистларнинг ташаббуси билан ишлаб чиқаришни илмий ташкил этиш ва коллектив социал-иқтисодий тараққиётининг ягона комплекс плани ишлаб чиқилган ва муваффақиятли равишда амалга оширилмоқда. Бу план техника-иқтисодий ҳамда ижтимоий проблемалар ечимини қўшиб олиб бориш ва шу асосда корхона техника-иқтисодий кўрсаткичларини сезиларли даражада яхшилаш имконини бермоқда. Завод планни мунтазам ошириб бажармоқда, маҳсулот сифати яхшиланди.

Тажриба шуни кўрсатмоқдаки, партия ташкилотлари янги техника ва прогрессив технологияни жорий этиш, ишлаб чиқариш фондларидан самарали фойдаланиш асосида ишлаб чиқаришнинг техника даражасини юксалтириш билан тинмай шуғулланаётган хўжаликка партия раҳбарлиги практикасини такомиллаштираётган, коммунистлар жанговарлиги ҳақида, уларнинг ишлаб чиқаришдаги авангардлик роли ҳақида ғамхўрлик қилаётган коллективларда энг яхши натижалар қўлга киритилмоқда.

Бу йўналишда трактор заводи, «Союзхлопкомаш» бирлашмасининг машинасозлик заводи, лак-бўёқ заводи ва бошқа корхоналарнинг партия ташкилотлари самарали ташкилотчилик-сиёсий ишларни олиб боришяпти.

Саноатни ривожлантиришнинг бошқа муҳим йўналишлари — корхоналарни реконструкция қилиш суръатларини тезлатиш, ускуналарни янгилаш, энергия таъминотини яхшилашдир.

Беш йиллик даврида районда 22,6 минг квадрат метр саноат ишлаб чиқариш майдонлари ишга туширилди, мингдан зиёд юксак унумли ускуналар жорий этилди, жуда кўп станоклар, агрегатлар, механизмлар янгиланди.

Фан-техника тараққиёти меҳнат унумдорлигининг ўсишига, капитал маблағлар самарадорлигининг ошишига, материал сарфини камайтиришга ва маҳсулот сифатини яхшилашга ижобий таъсир этади. Район корхоналарида янги техника ва илғор технологияни қўллаш, моддий ресурсларга тежамкорлик билан муносабатда бўлиш натижасида 8 минг тоннадан зиёд қора ва рангли металлар, 37,8 миллион киловатт-соат электр энергия, 3 минг тонна шартли ёнилғи ва бошқа хомашё ҳамда материаллар иқтисод қилиб қолинди.

Фаннинг ишлаб чиқариш билан мустаҳкам ҳамкорлиги илмий-техника тараққиётини янада тезлатишнинг муҳим омилидир. Ундан зиёд саноат, қурилиш, транспорт ва бошқа тармоқ корхоналари илмий-тадқиқот институтлари, конструкторлик бюролари билан мустаҳкам алоқа ўрнатишган, актуал ишлаб чиқариш проблемаларини биргаликда ҳал этишади. Кабель саноати илмий-тадқиқот институтининг кабель заводи билан машинасозлик бўйича давлат махсус конструкторлик бюросининг «Союзхлопкомаш» бирлашмаси заводи билан, трикотаж саноати илмий-тадқиқот институтининг устки трикотаж фабрикаси билан қурилишдаги меҳнат илмий-тадқиқот институтининг 4-қурилиш тресги билан биргаликда олиб бораётган ишлари ана шундай самарали ҳамкорликка мисол бўла олади.

Меҳнат унумдорлигини янада оширишнинг, совет кишилари ижодий ташаббускорлиги ва активлигини юксалтиришнинг муҳим воситаларидан бири — социалистик мусобақа. Ҳозирги вақтда 30 мингга яқин район меҳнаткашлари социалистик мусобақада иштирок этишяпти.

Тўққиз мингдан зиёд ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторлари юксак кўрсаткичларга эришиб, шахсий беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари адо этдилар. 50 дан зиёд ишчи икки беш йиллик топшириғини бажарди. Трактор заводининг ишчилари — Галиев, Пахомов, Бобров; ойна-мебель фабрикаси ишчилари — Тульчинский ва Худойберганов; устки трикотаж фабрикасининг ишчиси — Феоктистова; «Энергостройиндустрия» ишлаб чиқариш бирлашмасининг ишчиси Тухватуллин ва бошқалар шулар жумласидандир.

Ана шуларнинг ҳаммаси ишлаб чиқариш самарадорлигини янада ошириш, план топшириқлари ва социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажариш имконини берди. Район саноати муддатидан илгари — 24 ноябрда ялпи саноат маҳсулоти ишлаб чиқариши ва реализацияси бўйича тўққизинчи беш йиллик планини бажарди. Йил охиригача пландан ташқари тахминан 50 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинди.

Беш йиллик топшириғига қўшимча 1100 трактор, 1700 дан зиёд трактор прицеплари, 21,5 минг тонна сортли ун, 12 миллион сўмликдан зиёд кабель маҳсулотлари, 4,4 миллион сўмлик лак ва бўёқлар, пахта тозалаш саноати учун жуда кўп ускуналар, устки трикотаж буюмлари ва бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқарилди.

Кабель саноати илмий-тадқиқот институти, ойна-мебель фабрикаси, 3-ун заводи, медицина аппаратлари ремонти бўйича республика устахонаси, грампластинкалар, «Эталон», лак-бўёқ, «Ташгазаппарат» заводлари, «Энергостройиндустрия» ишлаб чиқариш бирлашмаси, тажриба-мармар заводи, 3-ўқув ишлаб чиқариш корхонаси, «Протезист» бирлашмаси, «Фан» босмахонаси биринчилар қатори маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми бўйича беш йиллик топшириқларини адо этдилар.

Аввалгидек саноатнинг етакчи тармоғи — машинасозлик тез суръатлар билан ривожланди.

Шу билан бирга айрим коллективлар ишлаб чиқариш ҳажмини кўпайтириш, меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот сифатини яхшилаш, ишлаб чиқариш самарадорлигини юксалтириш учун мавжуд имкониятлардан ҳамда резервлардан тўла фойдаланмаганликларини қайд этиш лозим.

6 корхона ишлаб чиқариш ҳажми бўйича беш йиллик планни бажаролмади. Экскаватор заводи «Союзхлопкомаш» бирлашмасининг машинасозлик заводи, холодильниклар заводи музика асбоблари фабрикаси, 2-ёғочни қайта ишлаш заводи, консерва заводи шулар жумласидан.

Беш йилликнинг якунловчи йилида ҳам давлат план ва социалистик мажбуриятларни бажариш бўйича саноат корхоналарининг фаолиятида жиддий камчиликлар бўлди.

Экскаватор ва холодильник заводлари, «Энергостройиндустрия» бирлашмаси маҳсулот реализация қилиш бўйича 11 ойлик планни уддалай олмадилар. Беш корхона маҳсулот ишлаб чиқариш бўйича 11 ойлик планни бажармади.

Мавжуд ишлаб чиқариш фондларидан янада самарали фойдаланишда ҳам катта резервлар мавжуд. Сўнгги йилларда бу соҳадаги ишлар бирмунча яхшиланган бўлса-да ҳали ҳам асосий фондлардан етарли фойдаланилмаяпти. Ҳозир район корхоналарида ишга туширилмаган 470 та ускуна бор. Айрим корхоналарда эскириб қолган ускуналарни янгилаш сусткашлик билан олиб бориляпти, сменалар коэффициенти паст.

Декабрь ойида бўлиб ўтган район партия конференциясининг делегатлари ана шу камчилик ва нуқсонлар ҳақида гапириб ўтдилар. Конференция қабул қилинган қарорда район партия ташкилотлари ташкилий ва сиёсий ишларини такомиллаштириш, ишлаб чиқариш самарадорлиги ва меҳнатда сифат кўрсаткичларини янада оширишнинг йўллари белгилаб берилди.

КПСС Марказий Комитетининг партия XXV съездига лойиҳаси район корхона ва ташкилотларида қизғин муҳокама қилинаётган, коллективларда коммунистларнинг навбатдаги анжуманини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақа кенг авж олаётган шу кунларда район меҳнаткашлари 1976 йилнинг дастлабки кунлариданоқ юксак суръат билан меҳнат қилишга, ҳар бир ишчи ўрнида энг юксак самарадорликка эришишга, аъло сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришга интилмоқдалар.

Ўнинчи беш йилликнинг биринчи йили вахтасини бошлаб юборган куйбишевликлар уни чиндан ҳам сифат ва ишлаб чиқариш самарадорлиги беш йиллигига айланиши учун куч-ғайратларини аямайдилар.

П. ЮСУПОВ,
район партия комитетининг биринчи секретари.

Б. АЛИЕВ,
район ижроия комитетининг раиси.

Б. МАМОНТОВ,
район комсомол комитетининг биринчи секретари.

БЕШ ЙИЛЛИКДА РАЙОНДА

▲ Трактор, кабель заводларида, «Союзхлопкомаш» бирлашмасининг машинасозлик заводида янги ишлаб чиқариш қувватлари ишга туширилди.

▲ «Узгипротяжпром» институтининг, қурилиш материаллари илмий-тадқиқот институтининг, эксперименталь биология илмий-тадқиқот институтининг, ўлка медицина институтининг, ТИИИМСХнинг, кибернетика институтининг ишлаб чиқариш корпуслари фойдаланишга топширилди.

▲ Районни ободонлаштириш учун 4,4 миллион сўм сарфланди. Пушкин ва М. Горький майдонлари тўла реконструкция қилинди, Луначарск шоссеси ва М. Горький проспекти реконструкцияси бўйича катта ишлар бажарилди, 4,5 километр узунликда трамвай ва 6 километр узунликда троллейбус линиялари тортилди.

Куйбишев райони. Луначарск шоссеси.

И. Шоингомов фотоси.

КУЙБИШЕВ РАЙОНИ: съезддан—съездгача

◆ МИНСК ВА ТОШКЕНТ ТРАКТОРСОЗЛАРИНИНГ ИЖОДИЙ ҲАМКОРЛИГИ

◆ ЛАК-БУЁҚ ЗАВОДИ: КОРХОНАНИ ТЕХНИКА БИЛАН ҚАЙТА ЖИҲОЗЛАШ МАҲСУЛОТ СИФАТИНИ ЯХШИЛАЙДИ

◆33 ХИЛ МАҲСУЛОТГА ДАВЛАТ СИФАТ БЕЛГИСИ БЕРИЛДИ. «ТАШКЕНТКАБЕЛЬ»НИНГ ЯНГИ МАРРАЛАРИ

КОММУНИСТЛАР ВА ТЕХНИКА ТАРАҚҚИЁТИ

ЕТУКЛИККА ИМТИҲОН

«МТЗ — 80 Х». Бу тракторнинг янги маркаси бўлмай, балки ўзига хос пароль ҳамдир. Ишда қулай, серунум, қудратли бу трактор ҳақида фахрланиб гапириш мумкин.

Янги маркадаги бу «пўлат от»ни яратишда Тошкент трактор заводининг салкам 9 минг кишилик коллективи иштирок этди. Шунинг учун ҳам бу янги маркадаги трактор ҳақида гап кетгудек бўлса, унинг афзалликлари, ўзлаштиришдаги дастлабки қадамлар ҳақида ҳар бир тракторсоз суҳбатга қизғин қўшилади. Тўғри, бу марка ҳали заводнинг келажакда яратиши лозим бўлган трактори.

Заводда фақат йўл-йўлакай ишлар билангина эмас, корхонанинг келажаги қандай бўлиши тўғрисида ҳам ўйлашади. Минскдан келган хушхабар тошкентлик тракторсозларнинг қувончига қувонч қўшди. Хушхабарда «МТЗ —80 Х» муваффақиятли синовдан ўтаётганлиги айтилган эди. Бу янги трактор олти қатор-лаб пахта терадиган машинанинг асоси бўлиб хизмат қилади. Синовчилар бу янги маркадаги тракторга юксак баҳо беришди. Унинг яратувчилари юксак унумли машина вужудга келтирибгина қолмай, тракторни бошқарувчига ҳам барча зарур бўлган қулайликлар яратишни кўзда тутишган. Бундай машинада ишлаш кишининг қувончига қувонч қўшади. Бу юксак меҳнатнинг намунаси. Янги тракторни хотин-қизлар бемалол бошқаравера-ди. Бугунги кунда фақат эркаклар ҳунари дейилган механизаторлик касби аёлларимизнинг ҳам оммавий касбларидан бирига айланиб қолди.

Тўғри, фақат тракторгина синовдан ўтмайди. Шу билан бирга унинг ижодкорлари учун ҳам бу катта имтиҳон бўлади. Янги маркадаги машинани ишлаб чиқаришга тайёрлаш— бу —масъулиятли ва мураккаб вазифа. Аммо янги марка ўнлаб янги дастгоҳ ва агрегатлар, янги технологик жараёнлардан ўтиб, вужудга келади. Бу эса бутун бир ишнинг дастлабки босқичи, холос. Бу юмушни имкони борича қисқа вақт ичида бажариш талаб қилинади. Корхона меҳнаткашлари олдида бугун ана шундай вазифа турибди. Барча ватанпарварлик ташаббусларидаги каби бу вазифани бажаришда ҳам коммунистлар асосий ролни ўйнашади.

5-цехнинг катта мастери, цех партия ташкилоти секретари Владимир Иванович Чечулиннинг иш куни икки-уч минут ичида ён дафтарчасига кунлик топшириқларни ёзиб олишдан бошланади. Бу унинг учун одат тусига айланган. Ён дафтарчада эрталаб нима ёзилган бўлса, у смена охиригача бажарилиши шарт. Қандай зарур топшириқлар чиқиб қолса ҳам, парторг учун ён дафтарчасида қайд этилганлар адо этилиши лозим. В. Чечулин кунлик иш плани ҳақида завод партия комитетига хабар бергани кириб ўтганида, ён дафтарчасига яна бир ёзув — Чевренидини қўшиб қўйди.

Сўнгги вақтларда бу фамилияни заводда деярли барча киши биладиган бўлиб қолди. Атиги бундан бир неча ҳафта муқаддам, Г. С. Чевренидиi «МТЗ — 80 Х» тракторини ишлаб чиқаришга тайёрлаш бюросининг бошлиғи қилиб тайинланганди. Эндиликда эса у трактор-йиғув цехини муваффақиятли бошқариб келмоқда.

В. Чечулин белгилаб олган масалаларни партия комитетида ҳал қилгандан сўнг, партком билан ёнма-ён жойлашган «МТЗ —80 Х» ни тайёрлаш бюросига ўтади.

Одатдагидек, бугун ҳам Владимир Иванович ўз блокнотига 4 номда мослама, 9 та қирқувчи асбоблар номини ёзиб олди. Буларнинг ёнига эса, Гайдуков фамилиясини қайд қилиб қўйди.

Бу ёш фрезерчига корхонада энг мураккаб вазифаларни бажариш топширилиши бежиз эмас. У қоғоздаги чизмаларга кўз югуртириб олдими, зарур бўлган детални эҳтиёт билан тайёрлаб беради. Владимир Гайдуковни яқинда партияга қабул қилишди. Уни коммунистлар сафига қабул қилиш вақти автомат цехидан тушган буюртмани бажариш вақтига тўғри келди. Махсус гайкада унинг силлиқлашда қўл келадиган тешикчани ўйиши зарур эди. Бу иш устасидан юксак сезгирликни талаб қиларди. Гайдуков бўлса, бу юмушни осонлик билан бажариш йўлини топди. У бу ишни махсус шакл ёрдамида бажаришни тавсия этди.

Бу КПСС аъзолигига кандидат В. Гайдуковнинг партиявий топшириғи эди. У бу топшириқни бутун билимини, фрезерчилик талантини ишга солган ҳолда шараф билан бажарди. Цех коммунистлари асбобсозлик цехининг энг ёш ишчиларидан бири В. Гайдуковни якдиллик билан партияга қабул қилишди.

Цех партия ташкилоти секретари В. Чечулин Гайдуков фамилияси ёнига Камневни ҳам ёзиб қўйди. У янги трактор учун тегишли деталлар ишлаб берувчи қирқувчи станокда ишловчи Гайдуковнинг сменадоши эди. Геннадий Камнев ёшига қараганда Владимир Гайдуковдан катта.

Қирқувчи асбоблар билан ишлаш участкасининг Виктор Жуков, Алексей Степанов, уларнинг шогирдлари Василий Белозеров ва бошқалар ҳусусида ҳам кўплаб илиқ гаплар айтиш мумкин. Улар ҳам юқоридаги ҳамкасблари каби ишчи шуҳратини улуғлашмоқда. Шу участканинг ишчилари Николай Ленков, Леонид Межуевлар ҳам ўз ҳамкасбларидан ортда қолаётганлари йўқ. Улар энг мураккаб иш жараёнларини ҳам пишиқ ва пухта бажариб, кўпчиликка намуна бўляптилар. Ўлчов асбобида ишлаш ишчидан жуда аниқликни талаб этади. Шундай бўлса ҳам бу икки ҳамкасб ўз зиммасига юклатилган мураккаб вазифани бутун маҳоратини ишга солган ҳолда муваффақиятли бажариб келмоқда. Бу ҳамкасблар ўз ишларини сифатли бажаришади. Шунинг учун ҳам уларга юксак ишонч билдирилган. Мураккаб буюртмаларни бажариш усталари ҳисобланган бу ишчилар «МТЗ—80 Х» маркадаги янги тракторни яратишда ҳам жонбозлик кўрсатишлари турган гап.

...Минск шаҳридан тракторсозлар қалбини тўлқинлантирувчи хушхабарлар келиб турибди: «МТЗ» синов даврида ўзининг ажойиблигини кўрсатди.

«МТЗ —80 Х». Бу шунчаки тракторнинг маркасигина эмас, балки ўзига хос пароль ҳамдир. Бу ҳақдаги илиқ гапларни яна давом эттириш мумкин.

И. ЛЕИН.

Маҳсулот сифатига эътибор

КАМАЛАК РАНГИ

Тўққизинчи беш йилликнинг бошланишида лак-бўёқ заводида тайёрланаётган маҳсулот сифатини муттасил ошира бориш, хилларини кўпайтириш устида иш олиб борилди. Завод коммунистлари, партия комитетининг ташаббуси билан юқори сифатли маҳсулот тайёрлаш ҳамда уни биринчи тақдимдаёқ топшириш системасини ташкил этиш тўғрисида низом ишлаб чиқилди. Бу системанинг моҳияти ҳар бир ишчида меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш ҳамда тайёрланаётган маҳсулот сифати учун юксак масъулиятни ҳис этишни шакллантириш билан бирга, ишлаб чиқаришни узлуксиз такомиллаштира бориб, техника ҳужжатларига, ГОСТ талабларига тўла мос келадиган маҳсулотлар тайёрлашни таъмин этишдан иборатдир.

Ўз-ўзидан маълумки, юқори сифатли маҳсулот тайёрлашни ташкил этиш — ишлаб чиқаришни пухта тайёрлаш, прогрессив ташкилий-техника вий тадбирларни жорий этишга асосланганидир. Масалан, лак-бўёқ саноати корхоналари Челябинск лойиҳалаш институтининг мутахассислари ҳамкорлигида сариқ темир оксиди сифатини ошириш юзасидан тадбирлар комплекси ишлаб чиқилди ва амалга оширилди. Жумладан, фильтрлаш, қуритиш, сув билан иситиш жараёнлари такомиллаштирилди. Натижада ана шу пигментни заводдаги сифат категориясига аттестацияга топшириш имкони яратилди.

Ишлаб чиқаришни бошқариш кескин яхшиланди. Бунда ой сайин икки бор сифат куни ўтказиш кўп жиҳатдан ёрдам берди. Шу кунларда заводдаги барча цехларнинг ишлари тезкорлик ва синчковлик билан таҳлил этилмоқда.

Бу ишларнинг ҳаммаси тайёрланаётган маҳсулот ассортиментининг кескин ортишида ўз самарасини кўрсатди. Ҳозирги кунда корхонада 20 хилдан ортиқ лак, 9 хил эмаль, 9 хил қуюқ ва суюқ бўёқлар, сув эмульсияли бўёқлар, пигментлар ва белила тайёрланмоқда.

Корхона коллективи олдида ўнинчи беш йилликда ҳам янгидан-янги вазифалар турибди. «1976—1980 йилларда СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг асосий йўналишлари» тўғрисида КПСС Марказий Комитетининг КПСС XXV съездига лойиҳасида шундай дейилган:

«Саноатнинг асосий вазифаси халқ хўжалигининг ва аҳолининг юқори сифатли маҳсулотга бўлган талабини тўлароқ қондиришдан, ҳамма тармоқларда техника билан қайта қуролланишни ва ишлаб чиқаришни интенсивлаштиришни таъминлашдан иборатдир».

Шу муносабат билан бу йил индукцион иситиш қозонхонасини табиий газ билан иситишга ўтказиш планлаштирилди. Бу, бўёқ тайёрлашни бирмунча юмшоқ жараёнда, юқори аниқликда олиб бориш, маҳсулот сифатини яхшилаш имконини беради.

О. КОВАЛЕНКО.

СУРАТЛАРДА: лак-бўёқ заводининг вақтни ортда қолдириб, меҳнат қилаётган ишчилари — М. Юмагулов (юқорида) ва С. Фахриддинова (пастда).

И. Шоиноғомов фотолари.

Илмий-техника тараққиёти йўлида

ЗАВОД ҚУВВАТИ ОРТЯПТИ

«Ташкенткабель» заводи. Бу корхона маҳсулоти барча иттифоқдош республикалардан ташқари, жаҳоннинг 35 мамлакатига машҳурдир. Бу маҳсулотлар чидамлилиги, юқори сифатлилиги узоқ муддат фойдаланиш мумкинлиги билан фарқ қилади. Беш йиллик даврида заводда ишлаб чиқаришни техника билан қайта қуроллантириш ҳамда ишлаб чиқариш қувватини ошириш борасида кўпгина ишлар қилинди. Мухбиримиз корхона бош инженери А. Повеличенкога мурожаат қилиб, қилинган ишлар тўғрисида ҳикоя қилиб беришни сўради.

«Ташкенткабель» заводи коллективи учун тўққизинчи беш йиллик, аввало, корхона техника ва ижтимоий тараққиёт йўлидаги перспектив комплекс планларни ҳаётга тадбиқ қилиш билан нишонланди. Ривожланишнинг перспектив ҳамда жорий комплекс планларининг бош йўналиши техника тараққиётини жадаллаштиришга, ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар техника даражасини ҳамда сифатини оширишга ва бошқа мақсадларга қаратилгандир. Аввало, маҳсулотларнинг янги турлари конструкциясини ишлаб чиқиш ва ўзлаштириш, эскиларини такомиллаштириш амалга оширилди, янги прогрессив технология ускуналари ишга туширилди, янги технология жараёнлари жорий этилди, ишлаб чиқариш автоматлаштирилди ва механизациялаштирилди.

Тўққизинчи беш йилликда ишлаб чиқаришни ривожлантиришга 13 миллион сўмга яқин маблағ сарфланди. 150 тага яқин технология ускуналари, жумладан, узлуксиз вулканизация қиладиган улкан 2 ва 3 босқичли агрегатлар, потокли автомат линиялари, кўплаб зеҳрлаш машиналари ўрнатилди ва ишга туширилди. Ишлаб чиқаришга янги технология жараёнларини жорий этиш, автоматлаштириш ва механизациялаштиришнинг 300 га яқин тадбирлари амалга оширилди.

Ана шу тадбирларнинг ҳаммаси товар маҳсулоти ҳажми бўйича беш йилликнинг контроль рақамларидан ўзиб, планга қўшимча қарийб 11 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш имконини берди. Меҳнат унумдорлиги 37 процент ортди.

Шу йиллар мобайнида корхонада буюмларнинг 50 га яқин янги хилларини ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Булар орасида геофизика ишлари ҳамда нефть насослари учун ишлатиладиган кабелларнинг бир бутун серияси бор. Бу кабеллар жаҳондаги энг яхши намуналар қаторидан ўрин олган. Маҳсулот сифатини ошириш юзасидан бир бутун тадбирлар комплекси амалга оширилди, маҳсулот сифатини бошқариш системаси ишлаб чиқилди ва жорий этилди. Буларнинг ҳаммаси коллективга 33 номдаги буюмнинг Давлат Сифат белгиси билан чиқариш имконини берди. Давлат Сифат белгиси билан ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар ҳажми 30 процентни ташкил этади.

Янги, 1976 йилнинг меҳнат календари варақланмоқда. Коллектив техникавий ва ижтимоий тараққиётининг янги плани кучга кирди. КПСС Марказий Комитетининг партия XXV съездига лойиҳаси эълон қилиниши муносабати билан асосий эътиборни ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишга, маҳсулот сифатини яхшилаш ва прогрессив технологияни жорий этишга қаратмоқдамиз. Планга мувофиқ ўнинчи беш йилликда узлуксиз қуйиш ва прокат ускуналарининг иккинчи навбатини қуриш, алоқа кабеллари цехини, полиэтиленга радиацион ишлов бериш участкасини кенгайтириш, механизациялаштирилган омборхона қуриш кўзда тутилган. Маҳсулот сифатини бошқариш системасини жорий этиш юзасидан ишлар давом эттирилади. Бу системани жорий этиш — илмий-техника тараққиёти тадбирларини бирмунча ўйлаб ва планли равишда амалга ошириш, ишлаб чиқаришнинг техника даражасини ҳамда маҳсулот сифатини бирмунча ошириш имконини беради.

А. МИЛОВ.

МИЖОЗЛАР ТАШАККУРИ

Экскаватор заводи маҳсулотлари мамлакатимизнинг барча республикалари билан бир қаторда Венгрия, Чехословакия, Куба, Польша, Румыния, Болгария, Югославия каби 20 дан ортиқ чет мамлакатга жўнатиляпти.

Ўтган йилда бу ердан Венгрияга саккизта, Болгарияга 5 та, Эронга 3 та экскаватор ҳамда 30 минг сўмликка яқин эҳтиёт қисмлар жўнатилганди.

Коллективнинг бу йилги режалари янада улкан. Ўтган йилдагидек, КамАЗга бир неча экскаватор жўнатилади. Шунингдек, чет мамлакатлардан олинган буюртмалар муддатидан илгари адо этилади.

Устки трикотаж фабрикаси тикувчиси, комсомол аъзоси Ҳолида Имомова ҳозир 1977 йил ҳисобига меҳнат қилмоқда. Илғор тикувчи қиз маҳорат сирларини қунт билан ўрганмоқда, маҳсулотни фақат аъло сифатга топшириш учун ҳаракат қилмоқда. Биринчи квартал планини у партиянинг XXV съезди очиладиган кунгача бажаришга аҳд қилган.

Беш йилликда районда

▲ Беш йиллик давомида янги техника, меҳнатни илмий ташкил этиш ва техника тараққиёти бўйича 3700 ташкилий-техник тадбирлар ишлаб чиқилди ва ишлаб чиқаришга жорий этилди. Ишлаб чиқаришга жорий этилган 7260 дан ортиқ рационализаторлик таклифларидан 8,5 миллион сўмлик шартли иқтисодий самара олинди. 485 поток ва автоматик линиялар, установка ва агрегатлар ишга туширилди. 678 хил янги машина, жиҳоз, ускуна, енгил ва озиқ-овқат саноати маҳсулотларини ишлаб чиқариш ўзлаштирилди.

▲ Район корхоналарида ишлаб чиқарилаётган 46 буюмга давлат Сифат белгиси берилди.

▲ 22,6 минг квадрат метр саноат-ишлаб чиқариш майдонлари қурилди, мингдан ортиқ юксак унумли жиҳозлар ишлаб чиқаришга жорий этилди, кўплаб дастгоҳлар, агрегатлар ва механизмлар янгиланди.

▲ Янги техника ва илғор технологияни қўллаш, моддий ресурсларга тежамкорлик билан муносабатда бўлиш натижасида район саноат корхоналари 80 минг тонна қора ва рангли металларни, 37,8 миллион киловатт-соат электр энергияни, деярли 3 минг тонна шартли ёқилғини ва бошқа хом ашё ҳамда материалларни тежаб қолдилар.

▲ Беш йиллик давомида 173,3 миллион сўмлик капитал маблағлар ўзлаштирилди. Шу жумладан 121 миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишлари бажарилди. Район меҳнаткашлари 214 минг квадрат метрдан ортиқ турар жой олдилар. 5344 ўқувчига мўлжалланган 4 та умумий таълим мактаби, 2440 ўринли 10 та мактабгача болалар тарбия муассасалари, 1800 ўринли умумий овқатланиш объектлари ва кўплаб соғлиқни сақлаш муассасалари қурилди.

▲ Ўтган йили қишлоққа 200 минг сўмлик оталиқ ёрдами кўрсатилди. Оталиқдаги хўжаликларга 100 тоннадан ортиқ цемент, 1500 дона шифер, катта миқдорда металл, асбоб ускуналар, бўёқ, ёғоч етказиб берилди.

ҚУЛАЙЛИК

Тракторсозлар массиви районда энг кенжа турар жой массивидан биридир. Бу ерда қисқа вақт ичида кўплаб турар жой, маданий-маиший ва болалар муассасалари бинолари фойдаланишга топширилди. Айниқса, мактаб ва болалар боғчаси қурилиши тезлик билан битказилмоқда.

Ўтган йилда ана шу массивда ҳар бири 280 ўринли иккита болалар боғчаси ҳамда 1560 ўринли кўп қаватли мактаб ишга туширилган эди. Айни кунларда 159-трест, 8-қурилиш бошқармаси бинокорлари бу ерда битта боғча ва 1560 ўринли яна бир мактаб биносини бунёд этишмоқда.

Массив кичкинтойларига қулайликлар яратиш йўлида район халқ маорифи бўлими турли имкониятларни ишга соляпти. Шу кунда райондаги мавжуд 31 та мактабда 30 мингга яқин ўғил-қиз таҳсил олмоқда. Уларнинг ўқиши ва дарсдан сўнгги вақтларини мазмунли ўтказишлари учун турли спорт тўгараклари, кутубхоналар қошида эса ўқув заллари ишлаб турибди.

АҲОЛИ ХИЗМАТИДА

Шу кунларда райондаги 3 та маданият уйи, шунингдек, «Коммунальник», «Союзхлопкомаш», экскаватор, кабель заводлари ҳамда трактор заводларининг клуб ва маданият саройлари район меҳнаткашлари ўғил-қизларининг севимли жойига айланиб қолди. Райондаги мавжуд 7 та клуб, 13 та кутубхона доимо кишилар билан гавжум.

Айни кунларда райондаги мавжуд 12 та кутубхонада 300 мингдан ортиқ китоб бўлиб, уларда меҳнаткашларга намунали хизмат кўрсатиляпти. 7 та клубда эса 2 мингдан ортиқ ёш, маданият уйларида 300 киши бичиш-тикиш, бадиий ҳаваскорлик тўгаракларида қатнашмоқдалар.

«Коммунальник» клубида бир неча йилдан буён қўғирчоқ театри ишлайди. Бу меҳнаткашларнинг кичкинтойларига қулайлик туғдиряпти. Район маданият бўлими ихтиёридаги бадиий ҳаваскорлик тўгараклари ва кутубхоналар ходимлари бир неча йилдан буён Жиззах областига оталиқ ёрдами кўрсатиб келяпти. Чигит экиш, пахта териш мавсумларида коллективлар Жиззах областининг қишлоқ, шаҳарларида бўлиб, ўзларининг қизиқарли концертлари билан деҳқонлар дилини хушнуд этадилар.

«Узгипротяжпром» институти «Сибгипросельхозмаш» институти ва Тошкент трактор заводининг инженерлик хизмати билан ҳамкорликда 1974—1975 йилларда қисқа муддатда заводнинг трансмиссия, энергетика объектлари, инженерлик коммуникациялари ва ёрдамчи хизматлар корпусларининг асосий иш чизмаларини ишлаб чиқдилар. 160-қурилиш тресги умумий қурилиш ишларини тез суръатлар билан тамомлади. 36 минг квадрат метр майдонга эга бўлган замонавий корпус қад кўтарди.

СУРАТДА: «Узгипротяжпром» институти ходимлари Л. Барам, Н. Николаева ва Н. Каенцель техник лойиҳани муҳокама қилмоқдалар.

ҚУРИЛИШ МАЙДОНЛАРИДА

Гидромелиоратор — студентлар учун

Гидромелиорация техникуми бинолар комплекси тез суръатлар билан қад кўтараяпти. Уч қаватли ўқув корпуси, спорт ва мажлислар зали, иккита тўрт қаватли ётоқхона, техника ва ишлаб чиқариш корпуслари комплекснинг асосини ташкил этади.

Бу бинолар комплекси қурилишини «Главташкентстрой» 4-трести, 4-бошқармасидаги Зоир Расулев, Николай Ташенколар етакчилик қилаётган бригада бинокорлари барпо этаяпти. Улар техникумнинг 5-ётоқхонаси биносини муддатидан икки ой олдин қўлдан чиқариб, фойдаланишга топширишган эди. Ҳозир эса, 4-ётоқхона объектидаги қурилиш-монтаж ишлари тугалланиш арафасида.

Ўқув корпусидаги пардозлаш ишлари тобора авж олдирилмоқда. Бу юмушни шу трестнинг 3-бошқармаси пардозчилари бригадалари олиб боришяпти.

Катта меҳнат кўтаринкилиги билан ўнинчи беш йилликнинг дастлабки йили топшириғини бажаришга киришган бинокорлар иш суръатини тобора авж олдиряптилар. Монтажчи Михаил Мартинов, ғишт терувчи Ғофир Абдуллаев, пайвандчи Виктор Махин ва бошқалар мусобақа пешқадамлари бўлишмоқда. Уларнинг асосий мақсади КПСС XXV съезди очиладиган кунга қадар биринчи квартал план топшириқларини муваффақиятли бажаришдир.

Академиклар шаҳарчаси кенгаймоқда

«ГипрНИИ» лойиҳа институти Тошкент устахонасида Ўзбекистон Фанлар академияси Электроника институти комплекси лойиҳаси яратилди. У етти қаватли лаборатория корпуси, икки қаватли механика устахонаси, хўжалик ва бошқа ёрдамчи бинолардан иборат бўлади. Бу комплекс биноларни қуриш 4-қурилиш трестининг 19-бошқармасидаги Евгений Сергеенко бош бўлган бригадаси аъзоларига топширилган. Ишни тез суръатлар билан бошлаган бригада бинокорлари асосий корпус ва механик устахоналар бинолари пойдеворини муддатидан олдин тахт қилиб қўйишди. Ҳозир улар графикдан ўзган ҳолда ҳар иккала объектда монтаж конструкция ишларини адо этяптилар. КПСС XXV съезди шарафига бошланган мусобақада ғайрат намуналарини кўрсатаётган бригада коллективи смена топшириқларини ортиғи билан бажаришяпти.

Бригада қурувчилари ўн кунликда белгиланган иш ҳажмини бир кун олдин адо этиш, планга қўшимча 2 минг сўмликдан ортиқ иш бажаришга сўз берганлар.

Юксак унумдорлик

Гидрогеология бирлашмаси институтининг ходимлари учун 200 ўринли ётоқхона биноси қад кўтараяпти. Бу қурилиш объектида ҳам 4-трест, 38-бошқармасининг Йўлдош Абдуллаев бош бўлган бригадаси аъзолари тер тўкяпти. Белгиланганига кўра, бинонинг пойдевор қисми учун мўлжалланган юмушлар бажарилишига ҳали ярим йил вақт бор. Лекин, бригада қурувчилари шу кунларда тўртинчи қаватдаги монтаж ишларини, бажариб, бино томини ёпишга тайёрлашмоқда. Бундай катта ҳажмдаги ишни тез ва соз бажаришда ғишт терувчи Сайдали Юсупов ва ўнлаб аралаш касб эгаларининг ҳиссалари катта бўлмоқда.

• *Нодир маъданлар*

Пўлатдан ҳам қаттиқ

Ер қобиғи таркибида вольфрам ноёб ҳисобланса ҳам, халқ хўжалигининг турли соҳаларида ишлатилиши бўйича кўпчилик сероб элементлардан қолишмайди. Кўпчилик кимёвий элементларга бой бўлган океан сувлари таркибида ва қуёш спектрида уни учратиш мумкин эмас. Шунга қарамай, XVII асрларнинг бошидаёқ уни сақлаган минерал «вольфрамит» ва «шеелит» маълум бўлган. Элементар — вольфрам эса XVIII асрнинг охирги чорагида кашф этилди.

Бу металл зудлик билан чўян ва пўлат олишда қўлланила бошлади. 1900 йилга келиб Парижда вольфрам қотишмасидан ясалган тез кесувчи вольфрам пўлатлари — асбоблари намойиш қилингач, у дунёга тез тарқалди. Вольфрамнинг асосий хоссаларидан бири шундаки, у юқори ҳароратда бўлганида ҳам қаттиқлигини йўқотмайди.

Ҳозирги замон тез қирқувчи пўлатлар 18 процент вольфрам ёки вольфрамнинг молибден билан бирикмасидан, 2—7 процент хром ва қисман кобальтдан ясалади. Вольфрамнинг темирсиз қотишмалари — вольфрам, хром ва кобальтдан ясалган «стеллитлар» ва вольфрам ҳамда углероддан тайёрланган «вольфрам карбидлари» ўта қаттиқликка эгадир. Вольфрам карбиди, 5—15 процент кобальт ва қисман титан карбидидан қилинган «видиа» қотишмаси вольфрам пўлатидан 1,3 баробар қаттиқдир. Бундай кесувчи асбоб ёрдамида 1 минутда 1500—2000 метр темир «пайрахаси»ни олиш имконияти бор. Улар 1000—1100 даража С да ҳам ўз қаттиқликларини йўқотмайди. Улар ёрдамида нозик ва «инжиқ» ҳисобланган бронза, фарфор, биллур ва эбонитни ҳам силлиқлаш ва уларга керак бўлган шаклни бериш мумкин. XX аср бошларида вольфрам «ип»лари электр чироқларида кенг қўлланила бошланди. Бунда у 2200 даража С га чидаб, ўзидан аъло нур тарқата олиш хусусиятига эгадир.

Вольфрам табиатда асосан оксидланган мураккаб бирикмалари — вольфрамнинг уч оксиди ва темир, марганецнинг ёки кальций оксидлари ҳолида учрайди. Унинг табиатда энг кўп тарқалган минерали вольфрамий ва шеелитдир. Вольфрамга бой рудалар асосан табиатда гранитларнинг кўп тарқалган ва уларнинг карбонат тоғ жинслари билан ёндошган ерларида сероб бўлади. Вольфрамит ва шеелитнинг энг бой ва катта конлари Хитой, Бирма, АҚШ, Боливия ва Португалияда жойлашган. Бизнинг Ватанимиз ҳам вольфрамнинг кўз ташланарлик зоналарига эга. Улар асосан Урал, Кавказ, Ўрта Осиё ва Забайкальеда учрайди.

Республикамиз вольфрам конларини ўрганишда, очишда ва унинг истиқболларини аниқлашда академик Ҳ. М. Абдуллаевнинг хизматлари беқиёс ва унутилмас бўлди.

Вольфрам бошқа металлардан ўзига хос оғирлиги билан фарқланади. «Қўрғошиндек оғир» дейди халқимиз. Тўғрироғи, «Вольфрамдек оғир» деса бўлади. Чунки вольфрамнинг солиштирма оғирлиги қўрғошиндан 1,7 баробар кўпдир. Техник жиҳатдан тоза вольфрам 3410 даража С да эрийди ва 6690 даража С да қайнайди. Бундай охирги ҳарорат Қуёш сиртидагина мавжуддир.

Қарийб ҳамма металлар билан вольфрам қотишма бера олади. Лекин уни олиш қийин ва мураккабдир. Юқори магнит хоссасига эга бўлган ва оловга чидамли пўлатлар вольфрамнинг темир, кобальт ва хром, никель ва алюминий бирикмаларидан олинади. Кислотага чидамли идишларни ясашда ҳам вольфрам катта роль ўйнайди.

Дунёда ҳар йили 30000 тонна вольфрам ишлаб чиқилмоқда. Бу миқдор асримиз бошида гоҳо кўпайди, гоҳо қисқарди. Уни энг кўп ишлаб чиқилган пайтлар иккинчи жаҳон урушларига тўғри келади. Чунки ундан ясалган пўлатларнинг айрим турлари қалқон — (бронь) сифатида кўп ишлатилади. Умуман олганда, металлургия саноати 95 процент вольфрамни қабул қилади. Вольфрам, никель ва мис қоришмасидан тайёрланган контейнерлар радиоактив элементларни сақлаш учун бебаҳодир. Вольфрам карбиди ва 16 процент кобальт қўшилган қотишма шу қадар қаттиқ бўладики, ерни бурғилашда қимматбаҳо олмоснинг ўрнида қўлланилмоқда. Вольфрамни электр чироқларида ишлатилиши уни оловга чидамлилиги билангина эмас, уларнинг чўзилувчанлиги ҳам характерлидир. Масалан, бир килограмм вольфрамдан 3,5 километрга яқин сим олиш имконияти бор. Бунча сим 60 ваттли лампочканинг 23 мингтасига етади. Дунё бўйича бу соҳага 100 тонна вольфрам сарфланмоқда.

8000 га яқин тажрибалар асосида олинган шафтоли ранг ҳам вольфрам қўшиш натижасида олинган. Бу ранг билан ўз вақтида шоҳ ва маликаларга совға қилинадиган хитой чиннилари бўялган.

Ана шундай техник жиҳатдан азиз ва кимёвий хоссаси бўйича ноёб элемент республикамиз бағрида ҳам кўплаб топилган ва топилмоқда. Бу соҳада академик Ҳ. М. Абдуллаев ғоялари ўзининг янги қирралари билан товланди ва академик И. Ҳ. Ҳамробоев раҳбарлигида янги босқичларга кўтарилди. Шу кунларда ер остида яшириниб ётган вольфрам конларининг ер юзасидаги фанга номаълум бўлган даракчилари топилди. Шу асосда Қўйтош, Лангар ва Қора-тепа районларида вольфрамнинг истиқболли майдонлари аниқланди ва у ерларда интенсив равишда разведка-қидирув ишлари олиб борилмоқда. Бу ишлар ҳозирдаёқ «хамир учидан — патир» деганларидек айрим салмоқли ижобий натижалар берди.

М. ЗОКИРОВ,
геология-минералогия фанлари доктори.

Боболар удуми

◆ Уч амал инсонни улуғлайди ва номини абадийлаштиради: жамиятга хизмат қилиш, боғ-бўстонлар бунёд этиш, кўприк, йўл, бинолар қуриш, халқ учун фойдали бирон кашфиёт ёки китоб ёзиб қолдириш, солиҳ—яхши фарзанд тарбиялаш (Муҳаммад ибн Абдуллоҳдан).

◆ Оқиллик ушбу сифатлардан иборат: Зоҳирда — оз ва маъноли сўзлаш, риоялик бўлиш, ҳушмуомалалик, инсонларни ёмон йўлдан қайтариб яхшиликка даъват қилиш, яхши амаллар билан шуғулланиш. Ботинда — тафаккур этиш, ибратланиш, зарарли ишлардан сақланиб юриш, меҳр-муҳаббатли бўлиш, камтарлик қилиш, ҳоказо.

◆ Ҳусн-латофат, малоҳат, зиё, нур, зулмат, ўзгариб туришлик, диққат билан эътибор бериш каби ҳолатлардан таркиб топгандир. Бу ҳолатлар инсоннинг улуғлайдирган сифатлар ва шу боисдан инсон юксаклик эгасидир.

◆ Ҳасаддан келадирган офатлар: ҳасадчи — ўзгаларга зиён-захмат келтиради, халқнинг маломатига қолади, доимо хижолатда юради, қалби нурсиз зулмат ичида бўлади, ниятига ета олмайди.

◆ Кибр, ғийбат, туҳмат, ҳасаддан сақланиш ва ҳақиқат, сабр-қаноат, садоқат, поклик, юмшоқликка ўрганиш инсон руҳига зийнат бахш этади.

◆ Ичкилик шу офатларни келтиради: ҳасталик, телбалик, иттифоқсизлик, заифлик, эр-хотин ўртасида совуқлик, ўзига ва ўзгаларга азоб, обрўсизлик, охири ўлим.

◆ Ушбулар энг зўр айб, гуноҳ ва жиноят саналади: Ватанга хиёнат қилиш, киши ҳақини ейиш, судхўрлик қилиш, қариндош-уруғлардан дўстлик алоқасини узиш, тарози ва ўлчовдан олиб қолиш, пора ейиш, эр-хотин ўртасида ҳурматсизлик.

◆ Ушбу сифатлар инсон қалбини ғафлатга солади: нафс хоҳишига қараб доимо маишат исташ, нафсга ҳирс қўйиб мол-дунё тўплаш, илмсиз бўла туриб мақтовни севиш, кечмишни эсламай ўзини катта тутиш.

◆ Инсон ўзга жониворлардан ўз ҳусни, фазилати, ақли, нутқи, тафаккури ва ғолиблиги билан фарқ қилади.

◆ Зулм икки турли бўлади: ўзига ва ўзгага зулм қилиш. Ўзига зулм қилишдан: соғлиғи кетади, заифлашади ёки ҳалок бўлади. Ўзгага зулм этиш турлича бўлади: ғийбат, туҳмат, чақимчилик, жонга қасд қилиш, ҳаром йўл билан (яъни бировларга хиёнат қилиб) мол-дунё тўплаш, фитна ишларни вужудга келтириш. Бундай шахслар вақти келиб ҳаётда ўз жазоларини топадилар.

◆ Ўртача ҳаёт кечиришнинг учта яхши хислати бор: нафс роҳатда, қалб тинчликда, мол-дунё хавфсизликда бўлади.

◆ Меҳмоннинг келиши мезбонни улуғлайди, олдига қўйилган неъматлар меҳмонни улуғлайди. Меҳмон келмасдан аввал ризқи келади, кетмасдан аввал мезбоннинг гуноҳи кетади.

◆ Инсонда уч турли ҳаракат воқеъдир: қалб ҳаракати (бу ҳаракат кўринмайди ва эшитилмайди), тил ҳаракати (эшитилади), аъзолар ҳаракати (кўринади). Бу уч турли ҳаракат инсон сифатларини белгилаб берувчидир. Уни (ҳаракатларни) эгриликдан сақлаб эзгу йўлга бошланса инсонни мақсудига ва олий даражаларга эриштиради (Ҳотам Зоҳиддан).

◆ Саломга, унинг саломидан яхшироқ, яъни очиқ юз, чиройли чеҳра, тавозе ва ҳурмат ишоралари билан самимий жавоб қайтарилмоғи лозим. Юрган ўтирганга, кичик каттага, отлиқ пиёдага салом бериши жоиздир. Уй-хонадонларга кирилганда, аёллар бўлиш-бўлмаслигидан қатъий назар ошкора овоз билан салом бериб киришлик тартибга мувофиқдир. Саломни тўлиқ айтишлик инсонлар ўртасида муҳаббат, меҳрибонлик, раҳмдиллик, ширин сўзлик ва дўстликни оширади.

◆ Тўртта хислат: яхши хулқ, тамаъсизлик, тўғри сўзлик, омонатга хиёнат қилмаслик инсонни хижолатдан сақлайди. Бировнинг саломини иккинчи кишига етказиш ҳам омонат ҳисобланади. Саломни кўпайтириш инсоннинг энг яхши хислатларидандир.

Ҳабибулло ҚОДИРИЙ тайёрлаган.

Пойтахтдаги П. Беньков номли республика рассомчилик билим юрти кўплаб кадрлар етиштириб чиқармоқда. Билим юртини тамомлаган талантли ёшлар шу ернинг ўзида педагоглик ҳам қилмоқдалар. Носир Султонов шундай ёш педагоглардан ҳисобланади.

СУРАТДА: ёш ўқитувчи Н. Султонов амалий санъат бўлими иккинчи курс студентлари билан машғулотда.

Ҳ. Шодиев фотоси.

ОЛИЙ ЎҚУВ ЮРТЛАРИ КЕНГ ҚУЛОЧ ЁЙМОҚДА

Янги йил арафасида Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институти ўқув комплексининг иккинчи навбати ишга туширилди. Янги типовой корпуснинг кенг дарсхоналарида бир маҳалда олти юзга қадар студент лекцияларни бешга бўлиниб, тинглай олади, Кутубхона, катта зал, предметли кабинетлар ва лабораториялар шу ерда жойлашган.

Тошкент политехника институти кон-геология факультетининг янги корпуси қурилиши тугади, шунингдек ижтимоий фан ўқитувчиларининг малакасини ошириш институти иншоотлари комплекси қуриб бўлинди. Республиканинг Фарғона, Самарқанд ва бошқа шаҳарларида олий ўқув юртларининг янги корпуслари қад кўтарди. Узбекистон ССР Олий ва Урта махсус таълим министрлигидан хабар қилишларига қараганда беш йилликнинг якунловчи йилида институтлар билан техникумларнинг ўқув-ишлаб чиқариш базасини кенгайтиришга ўн миллион сўмдан зиёд маблағ сарфланган.

(УзТАГ).

• **Ажойиботлар оламида**

«Қанотли фармацевтлар» тўғрисида бор гап

«Цодна» нашриётида асалари ва аричилик тўғрисида грузинча-русча ва русча-грузинча терминлар луғати босилиб чиқди. Унда қарийб 10 мингта сўз бор. Луғат автори Грузия Фанлар академияси марказий ботаника боғининг ходими, биология фанлари кандидати Зураб Макашвили ҳозир асаларичиликка доир русча-грузинча-французча-немисча луғат тузиш устида иш олиб боряпти.

З. Макашвили асаларичилик тарихи билан кўп йиллардан бери шуғулланиб келади. У асаларилар тўғрисида Ватанимизда ва чет элларда босилган жуда кўп китоблар ва материалларни йиққан. Унинг шахсий кутубхонасида икки минг томдан ошиқ махсус адабиёт, кўпдан-кўп ноёб материаллар, асалари тасвири туширилган фотосуратлар, маркалар, тангалар, медаллар, ёрлиқлар, мутахассисларнинг айтган фикрлари, асаларилар тўғрисида ҳикоя ва шеърлар бор.

Масалан, бу ерга келиб, асаларичилик билан жуда қадим замонларда ҳам шуғулланишганлигини билиш мумкин. Ғорларнинг деворларидаги тасвирлар шундан далолат беради. Ҳозирги вақтда биргина бизнинг мамлакатда 10 миллион асалари оиласи бор. Яъни жиҳондаги жамики асаларининг тахминан чораги боқилади. Қарийб ҳар куни мамлакатимизнинг кўпгина шаҳарларидан Берлин, Прага, Варшава, Париж, Римдан юборилган мактублар унинг иш столига қўйилади. Асаларичилар ҳамкасбларига маслаҳат сўраб мурожаат қиладилар, тажриба якунларини у билан бирга муҳокама қиладилар, илмий асарларини айирбошлайдилар. Унинг тадқиқотлари асаларичиларнинг Братиславада ўтказилган халқаро симпозиумида «Кумуш асалари» нишони билан тақдирланди.

Олим боларичилик тўғрисидаги луғатининг русча қисмини Украина, Арманистон ва Эстониядаги ҳамкасбларига топширди. Улар бу қимматли маълумотларни она тилларига таржима қилаяптилар.

Р. ДАВИДОВ,
ТАСС мухбири.
Тбилиси.

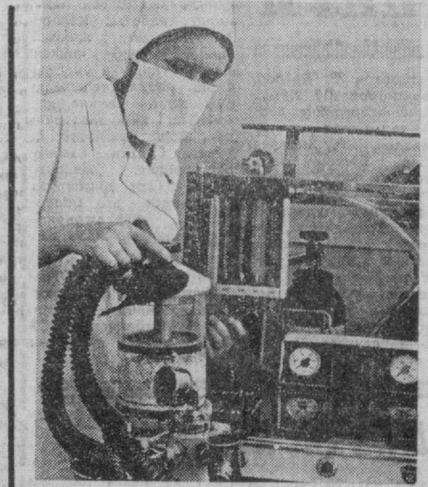

ТУЛА ОБЛАСТИ. Ўтган йили область марказида «Саломатлик шаҳарчаси» ишга тушди. Шаҳарчада 1100 ўринли область касалхонаси ва ҳар куни 1200 беморга хизмат кўрсатадиган поликлиника бор. Бир неча ўн гектар майдонни эгаллаган касалхона комплекси энг замонавий медицина аппаратлари билан жиҳозланган.

СУРАТДА: область касалхонасининг ҳамшираси Лариса Горчакова медицина аппаратларини созламоқда.

П. Маслов фотоси,
ТАСС фотохроникаси.

Нашриёт туҳфаси

«Узбекистон» нашриёти янги йил арафасида «К. Маркс ва Ф. Энгельс санъат тўғрисида» деган икки томлик китобнинг биринчи жилдини ўзбек тилида босиб чиқарди. Бу асарни КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги марксизм-ленинизм институтининг филиали — Узбекистон Компартияси Марказий Комитети қошидаги партия тарихи институти нашрга тайёрлади.

(УзТАГ).

• *Менинг маҳаллам*

Жамоатчилик—катта куч

Собир Раҳимов районидаги «Янги турмуш» маҳалла ўртоқлик суди ҳамда дружиначилар Советининг жамоатчилик асосида олиб бораётган ишлари таҳсинга лойиқдир. Ўртоқлик суди ҳамда дружиначилар Советига Зоҳид Ҳамидов раислик қилиб келмоқда. Маҳаллада бундай жамоатчи ташкилотчиларни кўплаб учратиш мумкин. Исмоил Бердиёров ҳам ободончилик ишларида вақтини ва маслаҳатини аямайдиганлардан.

Маҳаллада бир неча кўчалар бор. Ана шу кўчаларда ёритиш ускуналари янгиланди. Янги столбалар ўрнатилди, симлар алмаштирилди. Дарвоза бекатидан оқиб ўтадиган Кайковус ариғи устида, Қўрғонтепа проездида янги кўприклар қурилди.

«Муҳокама» проездида қаровсиз ётган ҳовуз атрофини ободонлаштиришга қўл урилди. Активлар ва жамоатчиликка суянган ҳолда ҳовуз атрофига бетон ётқизилди, панжаралар ўрнатилди, гулзорга айлантирилди.

Чиғатой проездидаги катта жарлик тўлдирилиб, дарахтлар ўтқазилди. Ҳозир бу ер хиёбонга айлантирилган. Ана шу ободонлаштириш ишларини амалга оширишда Ш. Эшонхонов, И. Тошхўжаев, Т. Гулматов, Т. Олимжонов, С. Одилов каби жамоатчи активлар фаол иш олиб бордилар.

Муҳокама проездидаги қариялар дам оладиган ҳамда 10-амбулатория қаршисидаги ҳордиқ чиқариш уйлари ремонтдан чиқарилди. Маҳалла территориясида ўтган йилнинг ўзида 2,5 минг тупга яқин мевали ва манзарали дарахтлар ўтқазилди.

Маҳалла клубида, 10-амбулатория бош врачи А. Юнусов тез-тез саломатлик тўғрисида суҳбатлар олиб боради. Бу ерда Улуғ Ватан урушининг қатнашчилари: З. Ҳамидов, Ҳ. Алимов, Ҳ. Алиев, Ж. Имомов, Ю. Ёқубжонов, Г. Холмуҳамедов каби ветеранлар билан учрашувлар ўтказилди. Меҳнаткашлар ўртасида сиёсий-тарбиявий, ёшларни коммунистик ахлоқ руҳида тарбиялашга бағишланган лекциялар бўлиб туради. Маҳаллада жамоатчилик ишларини олиб боришда комитет раиси Юсуфбек Ёқубов ҳамда комитет аъзолари барча соҳаларда жонбозлик кўрсатмоқдалар.

А. ТАРТАУЛОВ.

ОЛАМ ЯНГИЛИКЛАРИ

Социализм мамлакатларида

Янги беш йиллик одими

ПРАГА. Келажак сари қўйилган ҳар бир одим ҳамиша тантанавордир. 1976 йилнинг келиши ЧССРда айниқса баланд руҳ билан кутиб олинди. Ахир, шу йил баҳорда, апрель ойида Прагада Чехословакия Компартиясининг XV съезди ўтказилади.

Совет Иттифоқида, бошқа социалистик давлатларда бўлгани сингари ЧССРда ҳам партия анжуманларини меҳнатда янгидан-янги муваффақиятлар билан, ишлаб чиқаришда катта-катта ютуқлар билан кутиб олиш яхши анъана бўлиб қолган. Бу ерда ЧКПнинг XV съездига тайёргарлик ҳақиқатан ҳам бутун халқнинг ватанпарварлик ҳаракатини кучайтириб юборди.

Бутун мамлакатда машҳур бўлган Шимолий Моравиядаги «Острава» шахтасининг Люмир Сакмар бошчилигидаги кончилар коллективи ана шундай ташаббускорлар жумласидандир. Бу коллектив Чехословакия коммунистларининг XV съездини зарбдор меҳнат билан кутиб олайлик, деб даъват қилди.

Бу ташаббус бутун мамлакатга ёйилди. Юзлаб коллективлар ва минг-минглаб кишилар бу ташаббусни ўз зиммаларига социалистик мажбуриятлар олиб конкрет равишда қўллаб-қувватладилар. Жумладан, Остравадаги К. Готвальд номли, Витковице металлургия ва машинасозлик комбинатининг ходимлари меҳнат унумдорлигини янада юксалтириш, хом ашё ва энергияни иқтисод қилиш йўли билан йил бошидан бошлаб то съезд очиладиган кунгача ватаннинг камида 26 миллион крона маблағини тежаш мажбуриятини олдилар.

Болгария электроникаси юксалишда

СОФИЯ. Болгария электрон ва электротехника саноати тез суръатлар билан ривожланмоқда. Ана шу тармоқ корхоналарининг коллективлари ўтган беш йилликнинг план топшириқларини муддатидан ўн беш кун олдин бажариб қўйдилар. Ишлаб чиқарилган маҳсулотнинг жами қиймати 7,5 миллиард левликдан ошиб кетди. Тармоқ корхоналарининг маҳсулоти — куч трансформаторлари, турли классдаги электрон-ҳисоблаш машиналари, технология жараёнларини автоматлаштириш учун мўлжалланган машина-ускуналар, алоқа техникаси жаҳон бозорида ғоят манзур бўлмоқда.

Муваффақиятли якунланди

БУДАПЕШТ. Халқ Венгриясининг тўқимачилик ва тикувчилик саноати ўтган беш йилликни муваффақиятли якунлади. Шу соҳадаги корхоналар беш йил ичида маҳсулот ишлаб чиқаришни 43,5 процент кўпайтирдилар, маҳсулотни экспорт қилиш қарийб икки баравар ортди.

Ана шу юксак кўрсаткичларга асосан корхоналарни кенг кўламда реконструкция қилиш, машина-ускуналарни модернизация қилиш, меҳнатни ташкил этишни такомиллаштириш натижасида эришилди. Давлат шу мақсад учун беш йил ичида 14 миллиард форинт сарфлади.

Янги беш йиллик планида тўқимачилик ва тикувчилик саноатини янада тез суръатлар билан ривожлантириш кўзда тутилган.

(ТАСС).

ФОЙДАЛИ ҲАМКОРЛИК

АДДИС-АБЕБА. Совет Иттифоқи аҳолига медицина ёрдами кўрсатиш соҳасида Эфиопияга кенг кўламда кўмаклашмоқда. Яқинда 11 кишидан иборат совет врачлари группаси мамлакат пойтахтига келди.

Эфиопия миллий ресурслар министрлигининг доимий секретари Тесфайе Динке Совет-Эфиопия алоқаларига юқори баҳо берди. Совет Иттифоқи билан Эфиопия, деди у, маориф соҳасида, техника мутахассисларини тайёрлаш соҳасида ҳам кўп йиллар мобайнида муваффақиятли равишда ҳамкорлик қилмоқда.

* * *

ДЕҲЛИ. Ҳиндистонда энг бой бўлган Камбей нефть конини шу йил март ойида саноат кўламида ўзлаштириш бошланади. Бу кон 1974 йилнинг февралида топилган эди.

Камбей кони — Ҳиндистон-Совет ҳамкорлигининг ёрқин далилидир. «Академик Архангельский» илмий-тадқиқот кемасидаги совет мутахассислари Ҳиндистон ҳукуматининг илтимосига биноан 1964 йилдаёқ қитъа шельфини сейсмик жиҳатдан разведка қилиб, у ерда нефтнинг истиқболли қатламларини аниқлаган эдилар. 1974 йил январь ойининг охирида Ҳиндистоннинг «Сагар Самрат» денгиз нефть бурғулаш платформаси пармалаган биринчи кон-қудуқнинг ўзидан нефть фонтани отилиб чиқди.

* * *

БАҒДОД. Ўтган йилнинг сўнгги ойи Совет-Ироқ иқтисодий алоқаларини янада мустаҳкамлаш соҳасида муҳим босқич бўлди. Совет ҳукумат делегациясининг Ироққа қилган визити чоғида ўзаро манфаатли негизда Совет Иттифоқи билан Ироқ ўртасида иқтисодий ва техникавий ҳамкорлик тўғрисида битим имзоланди. Бу битимда Ироқ экономикасини ривожлантириш учун муҳим аҳамиятга эга бўлган янги объектларни қуриш кўзда тутилади.

(ТАСС).

ПРЕЗИДЕНТНИНГ ФАРМОЙИШИ

ДАККА. Бангладеш Республикасининг президенти А. Сайём Покистон маъмурлари билан ҳамкорлик қилганлиги учун илгари таъқиб этилган кишиларга нисбатан ҳамма суд ишлари ва ҳукмлари тўхтатилиши тўғрисидаги фармойишни имзолади. Бу фармойиш ҳукуматнинг 1972 йилда қабул қилган қарорини бекор қилади. Уша қарорга мувофиқ бундай кишилар қонундан ташқари деб эълон этилиб, судланувчи лозим эди.

Эндиликда бу кишиларга сиёсий ва граждалик ҳуқуқлари, жумладан ҳокимият органларига сайланиш ёки тайинланиш ҳуқуқи қайтариб берилади.

Айни маҳалда Бангладеш информация министрлиги мамлакатнинг пойтахтида ва бошқа шаҳарларида илгари тақиқланган бир неча кундалик ва ҳафталик нашрлар босилишига рухсат этилганлигини ҳам эълон қилди.

СТАТИСТИКАДА ТИЛГА ОЛИНМАГАН РАҚАМЛАР

НЬЮ-ЙОРК. Қўшма Штатлардаги ишсизлик тўғрисида расмий статистика маълумотлари бу социал офатнинг ҳақиқий миқёсини акс эттирмайди.

Ишсизлик даражаси тўғрисидаги маълумотларни ой сайин эълон қилиб турган меҳнат статистикаси бюросининг вакиллари ишсизлар сони камида 1,1 миллион киши камайтириб кўрсатилганлигини тан олмоқдалар. Мавжуд ҳисоб-китоб методларига мувофиқ, хафсаласи пир бўлиб, иш қидирмай қўйган америкаликлар ишсизлар армияси ҳисобига киритилмайди.

Мичиган штати университетининг экономисти Ч. Киллингсуортнинг фикрича, онгли равишда ёки статистика методларининг мукаммал эмаслиги оқибатида ишсизларни бундай камайтириб кўрсатиш натижасида 1975 йил ноябрида АҚШдаги ишсизлик даражаси расмий равишда 8,3 процент деб эълон қилинган бўлса, аслида 10 процентга етиб қолган эди.

Бундан ташқари ишсизлар тўғрисидаги маълумотларни тузиш вақтида тўла бўлмаган иш ҳафтасида ёки қисқартирилган иш кунида меҳнат қилишга мажбур бўлган ва табиий равишда кемтик иш ҳақи олаётган юз мингларча кишилар мутлақо ҳисобга олинмайди. Америкалик ҳафтасига беш кун ишлаяптими ёки икки соат ишлаяптими, меҳнат статистикаси бюроси учун бунинг фарқи йўқ: агар у бирон бир иш билан таъминланганлигини айта олса, уни ишсиз деб ҳисоблашмайди.

СЕЗИЛАРЛИ МУВАФФАҚИЯТЛАР

ВАШИНГТОН. Социалистик Кубанинг янги жамият қуришдаги муваффақиятлари шубҳасиздир. Бугун бу гапни нainки унинг дўстлари, балки социализмга асло хайрихоҳ деб бўлмайдиган кишилар ҳам эътироф этмоқдалар.

АҚШдаги катта ва энг нуфузли газеталардан бири «Вашингтон пост» Куба революцияси мамлакатда қашшоқлик, саводсизлик, ишсизлик ва очликни тугатди, деб эътироф этишга мажбур бўлди. Ҳозирги вақтда Кубада, деб ёзади газета, революциядан аввалги даврга нисбатан сиз боқимсиз болаларни, гадолар, уйсизлар, тирикчиликдан маҳрум кексалар ва ёлғиз оналарни кўрмайсиз. Кубаликлар ишсизлик деган нарса нималигини билмайдилар, ишлашни хоҳлаган киши борки ишлаяпти.

Кубанинг медицина хизмати ва таълим-тарбия соҳасидаги муваффақиятлари айниқса сезиларли. Мамлакатда ялпи бепул медицина хизмати жорий этилган, саводсизлик тамомила тугатилган, деб давом қилади газета. Илгари Кубанинг кўпчилик аҳолиси ўқиш ва ёзишни билмас эди, деб ёзади «Вашингтон пост», ҳозирги вақтда ҳукумат саводсизликни тугатиш борасида ғайрат билан ўтказган кампания натижасида бу проблема амалда ҳал этилди.

ЖАМОАТЧИЛИКНИНГ ФИКРИ

РИО-ДЕ-ЖАНЕЙРО. Бразилиядаги жамоатчилик фикри институти меҳнаткашларнинг кайфиятини ва уларнинг 1976 йилга оид прогнозларини аниқлаш мақсадида мамлакатдаги энг йирик шаҳарлардан иккитаси — Сан-Паулу, Рио-де-Жанейро шаҳарлари аҳолиси ўртасида савол-жавоб ўтказди. Халқаро аҳвол масалаларида Сан-Паулу шаҳрининг сўралган аҳолисидан 43 проценти ва Рио-де-Жанейро шаҳрининг сўралган аҳолисидан 38 проценти бошланган 1976 йилда Совет Иттифоқининг жаҳон миқёсидаги обрў-эътибори тағин ҳам кўпроқ ошади, деб ишонч билдирди.

БОЛГАРИЯ. Чанги спортининг минглаб ишқибозлари шу кунларда ўз отпускаларини Риле ва Родопи тоғларида ўтказишяпти. Ана шу ерларда ажойиб меҳмонхоналар ва махсус базалар қурилган. Спортчиларни юқорига махсус механизмлар кўтариб қўяди.

СУРАТДА: Риледаги тоғли «Маливица» курортида.

БТА—ТАСС фотоси.

Математик—тилшунос олим

Ҳозирги вақтда халқ хўжалигининг қарийб барча соҳаларида фан ва техниканинг сўнгги ютуқларидан, айниқса, кибернетик техника (ЭҲМ) дан кенг фойдаланилмоқда. Кибернетиканинг моддий техника базаси ҳисобланган электрон-ҳисоблаш машинаси кўпгина фан соҳалари қаторида лингвистика (тилшунослик) фанида ҳам татбиқ қилинмоқда.

Қизиқ, тил билан машина, тил билан кибернетика, тил билан математика ўртасида қандай алоқа бўлиши мумкин деб ўйларсиз. Ҳа, ҳақиқатан ҳам ҳозирда бир тилдан иккинчи бир тилга автоматик таржима қилишда, текстларни дешифровка қилишда, айниқса, лексикографияда электрон ҳисоблаш машиналари тилшуносларга энг яқин ёрдамчи бўлиб қолди.

Тилшуносликнинг математика билан, кибернетика билан алоқаси натижасида янгилиги соҳалар вужудга келди. Шулардан бири математик лингвистикадир. Худди мана шу соҳа бўйича умумиттифоқ «Нутқ статистикаси» группасининг бошлиғи, профессор Р. Г. Пиотровский раҳбарлигида бир неча йиллардан бери илмий-тадқиқот ишларини олиб борган ва ўзининг ушбу мавзу бўйича саксондан ортиқ илмий ишлари билан танилган — Қозоғистон ССР Фанлар академияси Тилшунослик институтидаги «Лингвостатистика ва автоматлаштириш» группасининг бошлиғи, Чимкент педагогика институти эҳтимоллар назарияси ва математик статистика кафедрасининг мудири Қолдибой Бектаевич Бектаев яқинда СССР Фанлар академияси Тилшунослик институти Ленинград бўлими илмий Советида «Туркий тиллар текстларининг статистик — информацион типологияси» деган темада филология фанлари доктори илмий даражасини олиш учун муваффақиятли диссертация ёқлади.

Илмий ишга расмий оппонентлик қилган ленинградлик олим, филология фанлари доктори, профессор. Л. Р. Зиндер, Қозоғистон ССР Фанлар академияси академиги С. К. Кенесбаев, москвалик олим, техника фанлари доктори, профессор В. В. Налимов, Қозоғистон ССР Фанлар академияси мухбир аъзоси Г. Г. Мусабаев ва бошқа сўзга чиққан олимлар яхши баҳо бердилар.

Илмий Совет Қолдибой Бектаевич Бектаевга филология фанлари доктори деган илмий даража беришга бир овоздан қарор қилди.

Совет турклогияси математик лингвистика соҳаси бўйича биринчи бор фан доктори билан бойиди.

С. РИЗАЕВ.

ДОНЕЦК ОБЛАСТИ. Кон саноатида меҳнат хавфсизлиги бўйича Макеевка илмий-тадқиқот институтида кон ҳавосини тозалаш проблемалари муваффақиятли ҳал этилмоқда. Бу айниқса, ҳозир Донбасс ва мамлакатнинг бошқа ҳавзаларида кўмир қатламлари ниҳоятда чуқур жойларда қазланаётган бир пайтда муҳим аҳамиятга эга.

СУРАТДА: саноат санитарияси ва махсус кийимлар бўлимининг кичик илмий ходими врач Л. Л. Сальцевич иссиқлик камерасида одам фаолиятини ўрганишга доир тажриба ўтказмоқда.

Л. Самсонова фотоси. ТАСС фотохроникаси.

ЁШЛАР ЖАСОРАТИ МУЗЕЙИ

Ўзбекистон Коммунистик ёшлар союзи 1925 йил 5 апрелда ташкил этилган; туғилган жойи — Самарқандда, республика ёшларининг таъсис съездида, партиявийлиги — КПССнинг ёрдамчиси ва резерви; 7202 та мактаб, 182 ҳунар-техника билим юрти, 184 техникум, 42 олий ўқув юртида таълим олади, 1567 минг комсомол, 1922 минг пионер — бу ёшлар оиласи составидир.

Бу рақам ва фактлар Тошкентдаги Ёшлар уйида ташкил этилган, республика комсомоли тарихи музейи анкетасидан олинди. Музейнинг кўплаб экспонатларида серқуёш республикамиз комсомол ва ёшларининг босиб ўтган шонли йўли ўз ифодасини топган. Комсомолларнинг Туркистонда Совет ҳокимиятини ўрнатиш учун олиб борган кураши, Улуғ Ватан уруши йилларида душманга қарши қандай жанг қилганлиги, тинч қурилиш йилларида амалга оширган бунёдкорлик меҳнати тўғрисида музей экспонатлари батафсил ҳикоя қилади.

Музей республика Ленин комсомолининг ярим асрлик олтин тўйи нишонланиш арафасида очилган эди. Ана шу қисқа даврда унинг экспонатларини минг-минглаб ҳамшаҳарларимиз ҳамда пойтахтимизга ташриф буюрган меҳмонлар келиб кўришди.

Тошкентда дастлабки комсомол ячейкаларининг ташкилотчиларидан бири, граждан уруши иштирокчиси Колчин, Москвада бўлиб ўтган Ғалаба паради қатнашчиси, Совет Иттифоқи Қаҳрамони Бобоев, москвалик профессор Скабелкинлар, бошқа кўплаб ишчи, студент, шоир ва олимлар музей эсдалик ва таклифлар дафтарига бу тўғрида ҳаяжонланиб ёзиб қолдирган.

Музей ходимлари комсомол комитетлари билан ҳамкорликда сиёсий ва тарбиявий аҳамиятга эга бўлган қатор тадбирларни амалга оширишяпти. Чунончи, С. Раҳимов, Октябрь район комсомол комитетлари бу ерда ёшларга тантанали суратда комсомол билетлари топширяптилар. Политехника институти ҳарбий кафедра ўқитувчилари олий ўқув юрти комсомол комитети билан биргаликда музейда ўтказаётган жасорат соатлари, кўпчиликда яхши таассурот қолдирмоқда.

Йўллар хавф-хатарсиз бўлсин

ССР Ички ишлар министрлиги иттифоқдош республикаларнинг министрлар советлари, манфаатдор министрликлар ва идоралар билан келишиб, 1976 йил 1 январдан бошлаб йўл ҳаракатининг амалдаги қоидаларига ўзгартишлар киритди.

Бу ўзгартишлар нималардан иборат? Агар ҳозирги вақтгача аҳоли пунктлари ташқарисидаги ҳаракат тезлиги чекланмаган ёки айрим участкалардагина чекланган бўлса, энди транспорт воситаларининг турли категориялари учун тезликнинг аниқ чегаралари белгилаб қўйилди.

Масалан, енгил автомобиллар, шаҳарлараро ва туристик автобуслар, шунингдек, 3,5 тоннагача юк ортиш рухсат этилган юк автомобиллари аҳоли пунктлари ташқарисида кўпи билан соатига 90 километр тезликда юриши мумкин. Қолган ҳамма автобуслар, мотоцикллар, 3,5 тоннадан ортиқ юк ортишга рухсат этилган юк автомобиллари, шунингдек, стажи икки йилга етмаган ҳайдовчилар бошқарадиган автомобиллар соатига 70 километрдан ошмайдиган тезлик билан юриши керак. Аҳоли пунктларида шу транспорт воситалари 60 километрлик чегарадан ошмасликлари лозим. Автокранлар, ўзиюрар машина ва механизмлар аҳоли пунктида ҳам, ундан ташқарида ҳам соатига 50 километрдан ортиқ бўлмаган тезликда юришлари мумкин.

Иш стажи икки йилга етмаган ҳайдовчилар бошқарадиган автомобиллар, шунингдек оғир вазнли ва қўпол юклар ташиладиган машиналарда «тезликни чеклаш» деган тақиқловчи йўл белгиси рангли бўёқ билан тасвирланиши, унда мазкур транспорт воситаси учун ижозат этилган ҳаракат тезлиги кўрсатилган бўлиши керак.

Давлат автоинспекцияси ходимлари тезлик режимларига риоя этилиши устидан контролни кучайтирадилар, бунинг учун махсус приборлар қўлланиладилар.

А. ДУГИНОВ,
милиция майори, СССР Ички ишлар министрлиги давлат автоинспекцияси бошқармасининг ходими.

(ТАСС).

ДАМ ОЛИШ ЗОНАСИ

Самарқанд яқинидаги ҳушманзара жойда — Омонқўтон тоғларида дам олиш зонаси барпо этила бошланди. Бу ерда солярий, душхоналар, спорт майдончалари ташкил қилиш режалаштирилмоқда. Ойна ва бетондан қурилган енгил бино чойхона учун ажратилди. Чойхона пештоқини шарқ услубида ясалган манзарали панжара безаб туради. Ёз фаслида бу ерда айни бир вақтда 60 киши дам олиши мумкин. Янги дам олиш зонасининг лойиҳасини «Интурист» Суюртмаси асосида «Ўзгипрогор» илмий-тадқиқот институти Самарқанд филиалининг ходимлари тузган.

(ЎзТАГ).

ТЕРГОВЧИ ЁН ДАФТАРИДАН

Қинғир ишнинг қийиғи

Айрим корхона, муассаса раҳбарларининг ўз ходимларига нисбатан бепарволиклари кўпчилик ҳолларда кўнгилсиз воқеаларга сабаб бўлади. Фикримизнинг далили учун мисолларга мурожаат қиламиз. Киров районидаги 228-болалар боғчасининг хўжалик ишлари мудири З. Латиповнинг иш фаолияти Район халқ маорифи бўлими бош бухгалтери Ф. И. Заборовская, боғча мудираси М. Қосимова эътиборидан мутлақо четда қолган эди. Назоратнинг йўқлигидан фойдаланган Зокир Латипов 1973—1974 йиллар ва шу йилнинг биринчи ярми даврида боғчада тарбияланувчилар учун бериладиган озиқ-овқат маҳсулотларидан мунтазам ўмариб келган.

Киров район халқ маорифи базасидан у ҳеч қандай ишонч қоғозисиз икки йил мобайнида тегишли маҳсулотларни олиб кетиб юрган. Район халқ маорифи бўлими бош бухгалтери эса ўз вазифасига ўта совуққонлик билан қараган. У З. Латиповнинг шу даврда нималар олганлигини ҳисоблаб боришни унутган. Натижада хўжалик ишлари мудири 4026 сўм 87 тийинлик озиқ-овқат маҳсулотларини ўғирлаган. Ҳадемай, у қилмишига яраша суд олдида жавоб беради.

Иккинчи бир мисол. Роза Владимировна Хиневич билан бўлган воқеа юқоридагидан ҳам ачинарли ҳолнинг юз беришига сабаб бўлди. У 1954 йилда Шимолий Қозоғистон область судида секретарь бўлиб ишлаб юрганида пора олганликда айбланиб, икки йилга озодликдан маҳрум этилган эди. У жазо муддатини ўтаб чиққач, Тошкентга келади. 1963 йилда аввал қамалиб чиққанлигини яшириб, савдо системасида сотувчи бўлиб ишга жойлашади.

Куйбишев райпишчеторги дирекцияси Розанинг шахси ва ишчанлик сифатларини яхши ўрганмай туриб, собиқ 42, ҳозирги 33-магазин мудири ўринбосарлиги вазифасига тайинлайди. 1968 йилда Ҳамза районн ташкил этилиши муносабати билан бу магазин янги районга берилади. Қаллобликда пишиб етишган Р. Хиневич кенжа районда магазинлар иши устидан назорат йўқлигидан фойдаланиб, дастлабки кунлардан бошлаб ишониб топширилган давлат маблағини ўзлаштира бошлади.

Мавриди келганда район пишчеторги директори Р. Зоҳидов, бош бухгалтер Е. Усветовлар тўғрисида икки оғиз сўз айтиш керак. Бу анқов раҳбарлар бир неча йиллар давомида Р. Хиневич бошчилик қилган магазинда бирор марта ҳам инвентаризация ёки кутилмаган текшириш ўтказмаганлар. Аксинча, улар Розани 1975 йил февралдан бошлаб иккинчи, яъни 32-магазинга мудир қилиб тайинлаш тўғрисида буйруқ беришади. Бу эса фирибгар мудирга содир этган жиноятларини хаспўшлашга қўл келади. Шу йўл билан упа-элик фабрикасидан олинган ва расмийлаштирмаган 5029 сўмлик маҳсулотни у ўз фойдасига ҳал қилади.

Тўғри, шаҳар ижроия комитети бош савдо бошқармаси бухгалтер-ревизорлари Е. Котлер, Б. Бахтиёровлар Ҳамза райпишчеторгининг савдо тармоқлари, шу жумладан, Р. Хиневич раҳбар бўлган магазинларда икки марта тафтиш ўтказишган. Бироқ, улар мудирнинг ўзини экспедитор сифатида упа-элик фабрикаси, «Ўзоптгалантерея» базасидан мол олишига эътибор беришмайди. Бундан ташқари, ревизорлар текшириш вақтида Р. Хиневични икки марта турли жойлардан магазинларга мол келтириб, аммо уларнинг бирортаси ҳақида ҳам бухгалтерияга ҳисоб бермаганлигини аниқладилар. Бироқ, бу ачинарли факт ҳам орадан кўп ўтмай унутилиб юборилади. Шу сабабларга кўра, қаллоб мудирнинг ножўя ишлари ўз вақтида фош этилмасдан келган.

Бироқ, қинғир ишнинг қийиғи чиқмасдан қолмади, албатта. Қаллоб Р. Хиневич жиноий ишини кўриб чиққан шаҳар суди, уни ўн беш йилга озодликдан маҳрум этди. Унинг ҳомийлари ҳам жазоланди. Бош бухгалтер Е. Усветов олти йилга озодликдан маҳрум этилди. Торг директори Р. Зоҳидов эса бепарволик кўрсатганлиги учун шартли жазо олди.

А. УГЛАНОВ,
Киров район прокуратурасининг терговчиси, Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган юрист.

ЙИРИК АСАР

«1939—1945 йиллардаги иккинчи жаҳон уруши тарихи» номи билан рус тилида 12 томдан иборат чиқарилаётган йирик асарнинг бешинчи томи нашр этилди. Бу асарни СССР Мудофаа министрлигининг ҳарбий тарих институти КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги марксизм-ленинизм институти, СССР Фанлар академиясининг умумий тарих институти ва СССР тарихи институти билан биргалиқда нашрга тайёрламоқда. Иккинчи жаҳон уруши тарихига доир асар КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, Совет Иттифоқи маршали А. А. Гречко раислигидаги бош редакцион комиссия томонидан тайёрланмоқда.

«Фашистлар блоки агрессив планларининг барбод бўлиши» тўғрисидаги бешинчи том урушнинг энг мураккаб даврини, яъни уруш ҳаракатларининг кўпгина майдонларида оғир шиддатли жанг давом этган 1942 йилнинг апрель ойидан ноябрь ойигача бўлган даврни ўз ичига олади.

ТАСС.

ҲАЛҚ ФИЛАРМОНИЯСИНИНГ ЎН БЕШИНЧИ МАВСУМИ

Бухоро область халқ филармонияси ўзининг янги — ўн бешинчи мавсумини ип газлама комбинатининг ходимлари ҳузурида учрашув билан бошлади. Тўқимачилар клубида бўлиб ўтган концертда Р. Глиэр, М. Ашрафий, Д. Кабалевский, Т. Хренников ва бошқа совет композиторларининг асарлари янгради.

Халқ филармонияси янги мавсумининг программаси хилма-хил: программада мамлакатимиз халқларининг классик ва замонавий музикаси, Совет Ўзбекистонининг опера санъати, уруш йилларининг қўшиқлари бор.

Халқ филармониясида юздан кўпроқ киши — музика мактаблари ва билим юртларининг ўқитувчилари, область театрининг артистлари, ҳаваскор хонандалар ва созандалар бор. Пиллакашлик фабрикасининг «ВЛКСМ 20 йиллиги» номли тикувчилик фабрикасининг ишчи клублари, ремонт-техника ва пахта тозалаш заводларининг цехлари, Аму—Бухоро машина каналининг қурилиш майдончалари ана шу бадиий коллективнинг концерт саҳнаси ҳисобланади.

(ЎзТАГ).

•Ҳодиса

САБОҚ БЎЛИШИ КЕРАК

Трактор заводи территориясида иш олиб бораётган республика қурилиш министрлигига қарашли 160-трест. 126-кўчма механизациялашган колонна вагончасида ёнғин содир бўлди. Зудлик билан етиб боришган кўнгилли ўт ўчирувчиларнинг тадбиркорлик билан иш кўришлари бахтсиз воқеани тезда бартараф этишга имкон берди.

Кўнгилсиз ҳодиса сабаби ҳам ўт ўчирувчилар эътиборидан четда қолмади. Аниқланишича, қурилаётган объектда ёнғин хавфсизлигини таъминлаш бўйича белгиланган оддий қоидаларга ҳам риоя қилинмас экан. Шунинг учун ҳам қурилиш участкаси прораблари З. Учаров, Н. Сельванцовларга жарима солинди ва уларга ёнғинга қарши кураш Давлат назорати инспекцияси кўрсатмаларига қатъий амал қилиш кўрсатилди.

Ўтган сўнгги бир ойда шаҳримиздаги янги қурилиш объектларида ўндан ортиқ ёнғин ҳодисалари юз берди. Буларга асосий сабаб чекувчиларнинг эҳтиётсизлиги, пайвандлаш юмушларининг мавжуд қоидалар асосида бажарилмаслигидадир. Ҳар бир кишига бу кўнгилсиз воқеалар сабоқ бўлиши керак.

Ҳ. АЗИЗОВ.

Тарбиячи Марғуба Ёқубова Низомий номли Тошкент Давлат педагогика институтини тамомлаб, билим, ва тажрибаларини ёш бўғинни тарбиялашга бағишламоқда. У Собир Раҳимов районидаги 248-болалар боғчасининг тарбиячиси.

СУРАТДА: М. Ёқубова болалар даврасида. Р. ИМИНОВ фотоси.

«ГУЛШАН» ВА «НОЗИК»

Муқимий номли Қўқон шойи тўқиш фабрикасининг коллективи «Гулшан», «Нозик», «Дилдор» деб аталган турли гуллар туширилган шойи газлама тўқиб чиқара бошлади. Бу гулларни корхона рассоми И. Мамажонов яратган. Ҳозир қўқонлик тўқувчилар 20 номдаги гул туширилган газлама ишлаб чиқармоқдалар.

(ЎзТАГ).

Редактор
С. М. ҚАРОМАТОВ.

Реклама ва эълонлар

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 7/I да **Аяжонларим** (12.00), **Кўп эшик ортидаги аёл** (19.30), 8/I да **Аяжонларим** (12.00), **Қароқчилар** (19.30).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 7/I да **Олифта** (12.00), **Хонума Хоним** (19.30), 8/I да **Хонума Хоним**, (12.00), **Олифта** (19.30).

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 7/I да **Ойдин** (11.00, 15.00), 8/I да **Номзодлар** (11.00, 15.00).

КИНО

6 ЯНВАРДА

Амрапали — НАВОИЙ номли, «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «НУКУС», «ЧАЙКА», ҚОЗОҒИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ВОСТОК», «МОСКВА», «ДРУЖБА» (кечқурун).

Парашютчилар — «ЎЗБЕКИСТОН» (кечқурун).

7 ЯНВАРДА

Амрапали — НАВОИЙ номли, «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «НУКУС», ЧАЙКА», «ҚОЗОҒИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ВОСТОК», «МОСКВА», «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун).

Парашютчилар — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Марказий «Юбилей» спорт залида

1—10 ЯНВАРЬ КУНЛАРИ
МОСКВА МУЗ УСТИДА БАЛЕТИНИНГ ЕТАКЧИ СОЛИСТЛАРИ ИШТИРОКИДА

ЯНГИ ЙИЛ АРЧАСИ
ЎТКАЗИЛАДИ

Томошалар 10.00, 13.00, 16.00 да бошланади.
БИЛЕТ БАҲОСИ 1 СЎМ 40 ТИЙИН.
Билетлар спорт зали кассасида 10.00 дан 19.00 гача сотилади.
Справкалар учун телефон: 46-03-12.

ОКТЯБРЬ РАЙПИШЧЕТОРГИНИНГ

МАКТАБ-МАГАЗИНИ

(Марказ—27, Беруний кўчаси, 2-уй)
ОЗИҚ-ОВҚАТ МОЛЛАРИ СОТУВЧИЛАРИНИ ТАЙЁРЛАЙДИГАН
6 ОЙЛИК КУРСЛАРГА

Қабул эълон қилади

Курсларга 8—10-синф ҳажмида маълумотли, Тошкент шаҳрида доимий яшовчи 16—24 ёшли йигит-қизлар қабул қилинади.

ЎҚУВЧИЛАРГА 54 СЎМДАН 58 СЎМГАЧА СТИПЕНДИЯ БЕРИЛАДИ.

Ўқиш даври меҳнат стажига қўшилади.

ЎҚУВЧИЛАР БИР ВАҚТНИНГ ЎЗИДА КЕЧКИ МАКТАБДА ЎҚИШЛАРИ МУМКИН.

КУРСЛАРНИ ТУГАТГАНЛАР МАГАЗИНЛАРГА ИШГА ЮБОРИЛАДИЛАР, ВА УЛАРГА ТОШКЕНТ СОВЕТ САВДОСИ ТЕХНИКУМИНИНГ КЕЧКИ ЁКИ СИРТҚИ БЎЛИМЛАРИГА КИРИШДА ИМТИЁЗ БЕРИЛАДИ.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Қоратош, кўчаси, Махсус проезди, 4-уй, кадрлар бўлими, (38, 14-автобуслар, 2, 6, 7, 14-троллейбусларнинг «Қоратош» бекати). Телефон 44—28—62.

Телевизор

6 ЯНВАРЬ — СЕШАНБА

Биринчи программа. Тошкент кўрсатади. 17.55 Кўрсатувлар программаси. 18.00 «Янги йил алласи». Болалар учун қўғирчоқ фильм (рус). **Ўзбек тилида:** 18.10 Ўзбекистон Компартиясининг XIX съезди олдидан. «Мусобақа, тажриба, ташаббус». 18.40 «Ахборот» информацион программаси (рус.). 18.55 «Рақслар гулдастаси». Концерт. 19.20 «Тўйларимиз — тўйларимиз». 19.50 «Ахборот» информацион программаси. **Москва кўрсатади.** 20.10 «Съезддан — съездгача». Совет Тожикистони. 22.00 «Вақт» информацион программаси. **Тошкент кўрсатади. Ўзбек тилида:** 22.30 «КПСС Марказий Комитетининг XXV съездига лойиҳаси умумхалқ муҳокамасида». 22.40 «Ҳур қизлар». Бадиий фильм. 2-серия. 00.05 Кўрсатувлар программаси.

Иккинчи программа. Москва кўрсатади. 17.55 «Пўлат қандай тобланди?». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 3-серия. «Жасорат». 19.00 Янгиликлар. 19.15 «Партия планлари — халқ планлари». 20.00 Концерт. **Тошкент кўрсатади.** 20.10 Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Олий математика (ўзб). 21.10 «Еттинчи ўқ». Бадиий фильм (рус). **Москва кўрсатади.** 22.30 «Бизга ҳамкасб эди у». РСФСР халқ артисти О. Н. Абдулов. 23.30 Бадиий гимнастика. Интервидение кубоги учун халқаро мусобақа якунлари. 24.00 Янгиликлар.

Учинчи программа. Тошкент кўрсатади. 18.55 Кўрсатувлар программаси. **Рус тилида:** 19.00 Болалар учун фильм. «Алмашсанми?». 19.10 «Санъат турлари». «Архитектура». Эстетикадан ўқув кўрсатуви. 19.40 «Адабий ўқиш». О. Берггольц. «Турли йилларда ёзилган шеърлар». 20.00 Тошкент янгиликлари. 20.15 «Опералардан саҳналар». Концерт. 20.45 «Совет давлат ва ҳуқуқ асослари». «Гражданлик ҳуқуқи» (ўзб). 21.15 «Қолган бутун умр мобайнида». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 1-серия.

7 ЯНВАРЬ — ЧОРШАНБА

Биринчи программа. Москва кўрсатади. 10.00 Янгиликлар. 10.10 Эрталабки гимнастика машғулотлари. 10.30 Мультипликацион фильмлар программаси. 11.00 Болалар учун. «Котелок ва картошка бурун». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. (Венгрия). 3-серия. 11.50 «Бизга ҳамкасб эди у». РСФСР халқ артисти О. Н. Абдулов. 15.00 Социалистик мамлакатлар телевиденниелари ҳужжатли фильмлар программаси. 15.50 «Адабий учрашувлар». М. Бажан. 16.35 «Фан оламида». 17.05 «Ёшлар адреслари». **Тошкент кўрсатади.** 17.55 Кўрсатувлар программаси. Болалар учун «Камалак» программаси. 18.00 «Доим тайёр!». (ўзб). 18.30 «Нурафшон давра». Кинофильм. (рус). **Ўзбек тилида:** 19.00 «Миллионлар ленинча университети». «Совет ватанпарварлиги ва социалистик интернационализм». 19.15 «Ахборот» информацион программаси. (рус). 19.30 «Адабий учрашувлар». Р. Қодирий. 20.00 «Ота-оналар университети» (рус). 20.30 «Ахборот» информацион программаси. 20.50 «КПСС XXV съездига меҳнат рапортлари!». Экранда — Ўзбекистон ССР пахта тозалаш саноати министрлиги. 21.20 Ўзбек куйларидан концерт. **Москва кўрсатади.** 22.00 «Вақт» информацион программаси. **Тошкент кўрсатади.** 22.30 «Тун ҳам бўлди, кун ҳам бўлди». Бадиий фильм. (ўзб). 23.50 Кўрсатувлар программаси.

Иккинчи программа. Тошкент кўрсатади. Ўқувчиларнинг каникул кунларида. 11.25 Кўрсатувлар программаси. Болалар учун «Камалак» программаси. **Ўзбек тилида:** 11.30 «Мақтанчоқ қуёнча». Ёш томошабинлар театрининг спектакли олиб кўрсатилади. 12.30 «Қувноқ стартлар». **Москва кўрсатади.** 17.55 «Пўлат қандай тобланди?». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 4-серия. «Енгиш». 19.00 Янгиликлар. 19.15 «Расмларда қуёш акси бор». 19.30 «Инсон ва қонун». 20.00 «Пианиночи Анатолий Ведерников». Фильм-концерт. 20.45 «Партия планлари — халқ планлари». 21.05 «Иван Федорович Шпонька ва унинг холаси». Телевизион спектакль премьераси. Н. В. Гоголь повести асосида тайёрланган. **Тошкент кўрсатади.** 22.00 Ҳужжатли фильмлар экрани (ўзб). **Москва кўрсатади.** 22.30 Марказий телевидение ва Бутуниттифоқ радиоси Академик рус халқ чолғу асбоблари оркестрининг концерти. 23.50 «Спортлото» тиражи. 00.05 Янгиликлар.

Учинчи программа. Тошкент кўрсатади. 18.55 Кўрсатувлар программаси. 19.00 Болалар учун фильм. «Аравача». (рус.). **Ўзбек тилида:** 19.10 «Санъат турлари». «Архитектура». Эстетикадан ўқув кўрсатуви. 19.40 «Назиржон Наваров куйлайди». Телевизион фильм-концерт. 20.00 Тошкент янгиликлари. **Рус тилида:** 20.15 Эстрада концерти. 20.45 «Тошкент» телепрограммаси. «КПСС Марказий Комитетининг XXV съездига лойиҳаси умумхалқ муҳокамасида». 21.15 «Қолган бутун умр мобайнида». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 2-серия.

Тошкент оқшоми. 4 бет.
6 ЯНВАРЬ, 1976 й.
«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») — орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета
БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000; ТОШКЕНТ, ГСП, «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ, 26-УЙ.
Р—03110. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри «Правда Востока» кўчаси, 26. ИНДЕКС 64579. Нашр Б—2973.
ТЕЛЕФОНЛАР: коммутатор — 33.02.49 дан 33.02.58 гача. Эълонлар бўлими — 33.81.42.